

Євробюлетень

Вересень, 2004

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

Європа вчиться
командної гри.
Олімпійські ігри
повернулися
на Батьківщину

Фото: ЄС

Новий керівник ЄК оприлюднив імена людей, які ввійдуть у його команду

Фото: ЄС

Новий склад ЄК почне свій п'ятирічний термін 1 листопада. Президент Комісії представив своїм 24 колегам правила роботи колегіального органу. Йшлося також про процедуру узгодження, яку новим комісарам доведеться пройти у різних комітетах Європейського Парламенту, починаючи із 27 вересня.

Докладніше про новий склад Європейської Комісії читайте на стор. 2

Євробюлетень

Інформаційне видання
Представництва
Європейської Комісії
в Україні

Київ 01024
вул. Кругло-
університетська, 10
www.delukr.cec.eu.int

Керівник проекту
Вікторія Давидова
E-mail:
victoria.davydova@cec.eu.int

Зміст бюлетеня
не обов'язково відбиває
офіційні погляди
Європейської Комісії

© Європейська Комісія,
2004

Видає та розповсюджує
Лабораторія
законодавчих ініціатив
Київ 04070
вул. Волоська, 8/5, к. 133-
134,
т./ф.: (044) 238-24-69
www.parlament.org.ua
E-mail:
info@laboratory.kiev.ua

Головний редактор
Олекса Підлуцький

Редактор
Руслан Дейниченко

У реалізації проекту беруть
участь:

Анжела Євгенєва
Олександр Синьокий
Наталія Синьоока
Ольга Гребінник
Ольга Васильєва
Тарас Миколаєнко

Оригінал-макет
Роман Марковець

Верстка
Роман Гушчін

Наклад 15 000 прим.

Інтернет-версія
www.delukr.cec.eu.int
www.parlament.org.ua

This publication is produced
with the financial support
from the Delegation of the
European Commission to
Ukraine, Belarus and
Moldova

Видання
фінансується
Представництвом
Європейської Комісії в
Україні, Білорусі та
Молдові

Використана інформація:
www.euroa.eu.int,
«Інтерфакс-Україна»,
УНІАН

Видруковано з готового
оригінал-макету
Видавництва «Міленіум»
Свідоцтво ДК № 535
від 19.07.2001 р.

Сформовано новий склад
Європейської Комісії2

Консультації про долю нафтопроводу
«Одеса-Броди» тривають3

Європа вчиться командної гри4

Допомога ЄС Україні і надалі
не оподатковуватиметься8

ЄС розпочинає переговори з Україною
про втілення масштабного космічного
проекту9

Різнобарвний світ Карла Лагерфельда . . .10

Як Економічне Співтовариство
перетворилося на Союз16

Manifesta 5 або ритми
мистецького життя Європи18

Скомплектоване мистецтво20

В Україну їде кіно
Європейського Союзу20

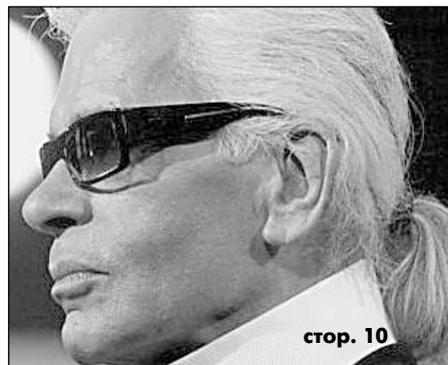
стор. 2

стор. 16

стор. 4

стор. 10

Шановні читачі!

Вже цієї осені почне виконувати свої обов'язки новий президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозо. Він закінчив формування оновленого складу Комісії. У цьому номері нашого видання пропонуємо Вам інформацію про нових комісарів. Також читайте про розвиток подій навколо нафтопроводу Одеса-Броди – чому ЄС та його члени не задоволені останніми рішеннями українського уряду щодо використання цієї магістралі. Рубрику «Європейці» цього разу ми присвятили видатному дизайнеру одягу Карлу Лагерфельду. Тим, хто цікавиться спортом, гадаємо, буде цікаво прочитати про те, як Європа допомагала Греції готуватися до проведення цьогорічної олімпіади і скільки медалей завоювали європейські атлети.

«Євробюлетень»

Сформовано новий склад Європейської Комісії

Новий керівник Європейської Комісії Жозе Мануель Дурау Баррозо оприлюднив імена людей, які ввійдуть у його команду. Новий склад ЄК почне свій п'ятирічний термін 1 листопада. Президент Комісії представив своїм 24 колегам правила роботи колегіального органу. Йшлося також про процедуру узгодження, яку новим комісарам доведеться пройти у різних комітетах Європейського Парламенту, починаючи із 27 вересня. Дехто із комісарів зберіг місце в новому складі комісії, але більшість вперше стануть членами цього колективного органу.

На посаду Комісара з питань конкуренції призначена Нілі Кроес (Neelie Kroes) з Нідерландів. Вона стала першою жінкою, яка займатиме цю посаду і працюватиме із великими компаніями. Жозе Мануель Баррозо називає цю посаду однією з ключових у Комісії. Ірландець Чарлі Макгріві (Charlie McGreevy) відповідатиме за внутрішній ринок ЄС. Хоакін Альмунія (Joaquín Almunia) з Іспанії зберіг за собою посаду комісара, який керуватиме економічною та грошово-кредитною політикою.

Британець Пітер Мандельсон (Peter Mandelson) стане комісаром з торгівлі, Гюнтер Ферхойген (Günter Verheugen) з Німеччини очолить напрямком промислового розвитку, а Жак Барро (Jacques Barrot) з Франції — транспортну галузь.

Регіональною політикою керуватиме полька Данута Хойбнер (Danuta

Huebner), сільським господарством датчанка Маріанн Фішер (Mariann Fischer). Італієць Рокко Буттильоне (Rocco Buttiglione) був призначений комісаром з внутрішніх справ та юриспруденції.

Зв'язками з громадськістю займатиметься Марго Уолстром із Швеції. Вона також отримала посаду віце-президента Комісії.

Серед нових членів Європейської Комісії багато досвідчених політиків. Троє у минулому були прем'єр-міністрами, п'ятеро — міністрами закордонних справ, ще троє — у минулому міністри фінансів. Дехто в урядах своїх країн відповідав за переговори про вступ до ЄС. Експерти та журналісти вже встигли назвати новий склад зірковим за присутність у ньому такої кількості визнаних професіоналів. Цікаво, що до складу Комісії увійшло 8 жінок — найбільше за всю історію.

Перед призначенням Президент Баррозо провів консультації з кожним претендентом, щоб з'ясувати, чи підходить він для роботи в єдиній команді. Адже всі члени Комісії мають рівні права.

Виступаючи перед новим складом ЄК пан Баррозо зазначив: «Ми створили цю потужну команду для того, щоб її робота була ефективною у досягненні цілей, які ми будемо ставити перед собою. Члени Комісії будуть разом працювати заради добробуту громадян Європейського Союзу». Одним із перших рішень

нового складу було зібрати офіси всіх комісарів у одному приміщенні.

Їх обов'язки не будуть обмежуватися тільки займаною посадою. Більшість важливих рішень прийматимуться колективно після спільного обговорення. Новий Президент хоче зробити регулярною практику «мозкових штурмів», які, на його думку, дозволять покращити якість роботи Комісії, та дадуть змогу швидше реагувати на виклики.

Значну увагу новий склад ЄК приділить реалізації Лісабонської стратегії, яка ставить за мету перетворити економіку країн ЄС у одну із найпотужніших в світі до 2010 року. Координацією спільних зусиль у цьому напрямку займатиметься сам керівник Комісії.

Людмила ТОМЛІНА

Детальну інформацію про нових членів Європейської Комісії та їхні фото можна знайти в Інтернеті за адресою:

http://europa.eu.int/comm/mediatheque/photo/barroso/commission_en.htm

ДОВІДКА

Новий склад Європейської Комісії

Жозе Мануель Дурау Баррозо (Португалія) — Голова Комісії

Марго Уолстром (Швеція) — заступник голови Комісії

Гюнтер Ферхойген (Німеччина) — заступник голови Комісії; відповідальний за промисловий розвиток

Жак Барро (Франція) — заступник голови Комісії; відповідальний за транспорт

Сіім Каллас (Естонія) — заступник голови Комісії; відповідальний за адміністративні питання

Рокко Буттильоне (Італія) — заступник голови Комісії; відповідальний за юстицію, захист свободи і безпеку

Вів'єн Реддінг (Люксембург) — відповідальна за інформаційне суспільство та ЗМІ

Ставрос Дімас (Греція) — відповідальний

за охорону навколишнього середовища

Хоакін Альмунія (Іспанія) — відповідальний за економічну та валютно-кредитну політику

Данута Хойбнер (Польща) — відповідальна за регіональну політику

Джо Борг (Мальта) — відповідальний за рибальство та морську політику

Далія Грибаускайте (Литва) — відповідальна за фінансове планування та бюджет

Янез Поточник (Словенія) — відповідальний за наукові дослідження

Ян Фігель (Словаччина) — відповідальний за освіту, культуру та мовну політику

Маркос Кіпріану (Кіпр) — відповідальний за охорону здоров'я та захист споживачів

Оллі Рен (Фінляндія) — відповідальний за питання розширення

Луї Мішель (Бельгія) — відповідальний за питання гуманітарної допомоги

Ласло Ковач (Угорщина) — відповідальний за енергетику

Нілі Кроес (Нідерланди) — відповідальна за конкуренцію

Маріанн Фішер (Данія) — відповідальна за аграрну політику та сільське господарство

Зеніта Ферраро-Вальднер (Австрія) — відповідальна за зовнішні зв'язки і політику сусідства

Чарлі Макгріві (Ірландія) — відповідальний за внутрішній ринок ЄС

Владімір Шпідла (Чехія) — відповідальний за працевлаштування та соціальні питання

Пітер Мендельсон (Великобританія) — відповідальний за торгівлю

Інгріда Удре (Латвія) — відповідальна за податкові питання та митний союз

Консультації про долю нафтопроводу «Одеса-Броди» тривають

Тема використання українського нафтопроводу «Одеса-Броди» не сходить зі шпальт європейської преси. У серпні та вересні інформаційним приводом для аналітиків, політиків та дипломатів став початок заповнення труби російською технологічною нафтою. Після завершення цього процесу сировина потече в напрямку терміналу «Південний» і далі через турецькі протоки Босфор і Дарданели її танкерами перевозитимуть до середземноморських портів. Заповнення нафтопроводу почалося після того, як 18 серпня у Сочі було підписано Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації «Про транзит нафти територією України». За деякими даними, Україна гарантує Російській Федерації пропуск через свою територію щорічно до 85 млн тонн нафти. Угода діятиме 15 років і продовжуватиметься автоматично на наступні п'ятирічні періоди, якщо сторони не заявлять про припинення її дії.

Багатох у Європі це дуже здивувало. Один із членів ЄС, Польща, заявила, що розчарована діями українського уряду — угода про так званий «реверс» нафтопроводу «Одеса-Броди». Про таку позицію своєї країни заявив у Києві Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Марек Зюлковський. Польща стверджує, що це не відповідає попереднім домовленостям України та Польщі.

Дійсно, у лютому цього року Кабінет Міністрів України вирішив використовувати «Одеса-Броди» у західному напрямку і планував до кінця року прокачати до Польщі 4-5 млн тонн каспійської нафти. Дві країни спільно планували добудувати трубопровід до польського міста Плоцьк, щоб потім використовувати його для перекачки сировини на нафтопереробні заводи Східної Європи. За підтримки Європейської Комісії навіть було підписано відповідні протоколи про наміри. Але вже у липні уряд переглянув своє рішення, а державна компанія ВАТ «Укртранснафта» підписала угоду з російсько-британським гігантом «ТНК-ВР» про заповнення нафтопроводу технологічною уральською нафтою і використання його у реверсному режимі. Українські урядовці називають ці дії тимчасовими. Начебто ще не знайшли постачальників каспійської нафти. Але і в Брюсселі, і у Варшаві все ж намагаються з'ясувати, коли і на яких умовах можливе повернення до прямого використання

Малюнок Ігоря ЛУК'ЯНЧЕНКА

нафтопроводу. Тому питання нафтопроводу «Одеса-Броди» залишається постійним предметом консультацій.

Рішення України про реверсне використання нафтопроводу зазнало критики з боку ЄС. У Брюсселі вважають, що реверс ще більше узалежнить Україну та країни Східної Європи від російської нафти. Важливим є й екологічний аспект. Вузькі турецькі протоки стануть ще більше перевантажені танкерами, що значно збільшує ризик аварій. Уряд цієї країни побоюється аварії з розливом нафти, що може завдати непоправної шкоди природі.

У той же час мас-медіа повідомляють, що урядовці України і Польщі звернулися зі спільним листом до Комісара Європейської Комісії з питань енергетики та транспорту Лойоли де Паласіо з проханням виділити 2 млн євро на розробку техніко-економічного обґрунтування транспортування нафти маршрутом «Одеса-Броди-Плоцьк». Про це заявляє керівництво польсько-української компанії «Сарматія», створеної влітку 2004 р. для розвитку проекту Євразійського нафто-транспортного коридору.

Після отримання коштів компанія оголосить тендер на проведення ТЕО вигідності транспортування каспійської нафти маршрутом «Одеса-Броди-Плоцьк» у Польщу, Північну та Західну Європу. Орієнтовно розробка експертних висновків займає 6 місяців, після чого протягом року «Сарматія» залучатиме інвесторів для будівництва відрізка нафтогону «Броди-Плоцьк». Саме спорудження 560 кілометрової ділянки триватиме від двох до трьох років та коштуватиме 400-500 млн євро. Попередньо сторони домовилися будувати нафтогін діаметром 800 мм, що дозволить транспортувати щорічно 25 млн тонн нафти.

Європейський Союз виділив ці кошти ще весною минулого року. Але їх не могли використати, бо одержувачем грошей мала бути спільна українсько-польська компанія, якої на той час не було. Будівництво самого нафтопроводу до Плоцька має фінансуватися за рахунок приватних інвесторів, зацікавлених у проекті.

Євген ВАСИЛЕНКО

Європа вчиться командної гри

Олімпійські ігри повернулися на Батьківщину. Це не забули відзначити всі, хто був причетний до висвітлення цієї події. Олімпійський вогонь 2004 року вперше запалав біля Парфенона — храму, побудованого на честь покровительки міста богині Афіни. Талісманами стали ляльки, що символізують античних богів — Феба (Аполлона) і Афіну. Греки зробили все, щоб нагадати всій планеті найбільш цікаві й визначні моменти своєї історії та культури. Однак від перших Олімпійських ігор до їх сучасного, вже 28-го втілення, багато чого змінилось. Для Греції, напевно, найбільш визначною подією стало її входження до Європейського Союзу. Цікаво, що емблемою Олімпійських ігор стала оливкова гілка, яка символізує не тільки священне дерево Афіни, а й той історичний період, коли було засновано грецьку демократію — адже саме демократичні цінності стали основою ладу всіх країн-учасниць Європейського Союзу.

Афіни до проведення XXVIII Олімпійських ігор готувалися серйозно — тим більше, що ці Олімпійські ігри виявилися надто дорогими. Спочатку бюджет ігор було оцінено в 1,3 млрд євро. Потім він збільшився до 1,962 млрд євро. Оргкомітет

У 2004 році олімпійські ігри повернулися на свою Батьківщину — Грецію

сподівався покрити свої витрати за рахунок реалізації квитків (9183 млн євро), продажу прав на телевізійні трансляції (736 млн євро), спонсорської допомоги (544 млн євро), державної підтримки (235 млн євро), інших фінансових ресурсів (264 млн євро).

У самій Греції було немало противників таких великих витрат на спортивні змагання. Страйкували будівельники, транспортники та працівники готельного бізнесу, які вимагали підняти платню.

Немало нарікань також було на темпи будівництва олімпійських об'єктів. Багато експертів висловлювали сумніви, що грецькому урядові вдасться здати всі заплановані об'єкти в експлуатацію до початку змагань. Однак, будівельники все зробили вчасно. Хоча комісії довелося приймати деякі спортивні об'єкти буквально за декілька годин до початку урочис-

тої церемонії відкриття Олімпіади. В останні дні будівельникам доводилося працювати цілодобово. За даними профспілок, під час спорудження олімпійського містечка, стадіонів та спортивних майданчиків загинуло 13 грецьких робітників.

Європейська спільнота вирішила не залишати Грецію наодинці з тими фінансовими проблемами, які були неминучими під час проведення Олімпіади. Так, Олімпійське містечко в Афінах — одне з наймасштабніших і комфортабельніших за всю історію Олімпіад. Його приблизно було оцінено в 210 млн євро, однак виявилось, що для завершення будівництва знадобилося в 10 разів більше. Грецький уряд таких грошей не мав, тому сподівався на Європейський інвестиційний банк. У нього попросили 1,5 млрд євро на добудову. Ще 7 млрд отримали від

грецьких банків. «Зусилля, витрачені на організацію Олімпіади, стали найзначнішою суспільною інвестицією за всю сучасну історію Греції», — таку оцінку підтримці Олімпіади дали фахівці одного з головних національних спонсорів ігор — «Альфа-Банку», що є другою за величиною кредитно-фінансовою установою Греції. Ще 2 млрд євро отримали від Міжнародного Олімпійського Комітету.

Вже після закінчення Олімпіади грецький уряд заявив про великі фінансові проблеми, пов'язані із проведенням ігор. За словами грецького прем'єр-міністра Костаса Караманліса, держава винна кредиторам майже 7,5 млрд євро. Якщо ці борги будуть виплачені, дефіцит державного бюджету нинішнього року сягне 5%. Це майже вдвічі перевершує дозволений Європейським Союзом показник. Керівник уря-

ду поскаржився на кабінет міністрів свого попередника, який не заклав до бюджету таких статей витрат.

Для більш зручного перевезення після 50-річної перерви було відновлено трамвай, що зв'язував центр Афін з південними приморськими передмістями. Також збудували дві нові станції метро і ввели в експлуатацію трасу з Марафону до Афін, яка полегшила рух транспортних потоків. На новий аеропорт у Спаті, побудований в 2000 році, майже 3 млрд євро виділила Європейська Комісія, Європейський інвестиційний банк і Фонд згоди ЄС.

Цього разу на Олімпійських іграх дуже велику увагу було приділено питанням безпеки. Замість запланованих 650 млн євро на захист правопорядку та захист від можливих нападів терористів було витрачено 1,2 млрд. Спокій гостей Олімпіади охороняли 70 тисяч грецьких поліцейських. Офіційні Афіни заборонили іншим державам спрямовувати свої контингенти в Грецію, але водночас заручилися підтримкою НАТО для попередження терористичних атак. Війська Альянсу були розташовані в сусідніх країнах. Їхні військові кораблі і літаки контролювали ситуацію з повітря і моря. В небі над Афінами по 16 годин на добу перебував 59-метровий поліцейський дирижабль «Цепелін», устаткований віде-

В Європі створюють всі умови, щоб змагання спортсменів могли подивитися й люди з фізичними вадами

окамерами, радарами та іншими суперсучасними приладами, що дозволяли з півкілометрової висоти розгледіти сірникову коробку. На стовпах довкола олімпійських об'єктів і на головних магістралях було розміщено 1300 камер спостереження. Ще задовго до початку Олімпіади грецькі поліцейські відвідували спеціальні тренінги, де їх вчили розмінуванню об'єктів, звільненню захоплених терористами заручників, захисту від хімічної, біологічної та ядерної атак.

До початку Олімпіади Афіни та передмістя столиці «очистили» від небажаних елементів: нелегальних емігрантів, наркоманів, осіб,

пов'язаних зі злочинним світом, а також від бездомних собак і котів. Під заборону потрапили і так звані «народні» ринки, які час від часу стихійно виникають у Афінах. З метою убезпечення всіх учасників дорожнього руху приватний автотранспорт позбавили допуску до районів, наближених до олімпійських об'єктів. У афінському метро постійно вимірювали рівень радіації.

Загальні кошти, які становили близько 10 млрд євро, дозволили провести XXVIII Олімпійські ігри з великим міжнародним розмахом: участь у них брали 202 національні делегації. Протягом ігор розіграли 301 комплект нагород у 28 видах спорту. Спортсменам вручили 2021 медаль. Гостями Олімпіади стали 200 глав держав і монархів. Загалом було продано 4 млн 200 тисяч квитків. З Олімпійських ігор було проведено 160 телетрансляцій, а висвітлювали цю подію 21 тисяча журналістів. Не можна не оцінити допомогу міжнародної спільноти, яка виявлялася не лише у безпосередньому на-

данні коштів, а і в питаннях міжнародної безпеки. Можливо саме тому представники ЄС вважають себе переможцями XXVIII Олімпійських ігор. «Європейський Союз зібрав найбільший врожай медалей на Олімпіаді в Афінах», — заявив речник ЄС Рейо Кемпінен. В активі спортсменів із країн Союзу було 286 медалей, 83 з яких — золоті. Серед країн ЄС найбільше медалей привезли німецькі спортсмени — 48 (з них 14 золотих). У неофіційному командному заліку Німеччина посіла шосте місце. У першу десятку також потрапили Франція, Італія та Велика Британія. Пан Кемпінен висловив сподівання, що через чотири роки на іграх у Пекіні олімпійський «врожай» буде ще більшим, оскільки на той час до ЄС приєднаються Болгарія і Румунія. З огляду на це можна сміливо стверджувати, що європейська спільнота і в питаннях спорту починає мислити «союзними» категоріями.

Ніна КУР'ЯТА

Довідка

Олімпіада в цифрах

- 3 млрд євро виділила Європейська Комісія на будівництво нового аеропорту в Спаті
- 70 тисяч грецьких поліцейських охороняли спокій гостей Олімпійських ігор
- 21 тисяча журналістів висвітлювали хід Олімпіади
- 1300 камер спостереження було встановлено на спортивних об'єктах та головних магістралях Греції
- 301 комплект медалей розіграли спортсмени у 28 видах спорту
- 286 медалей завоювали спортсмени із країн ЄС
- 202 країни надіслали спортсменів для участі в Олімпійських іграх.

Експерти обговорюють нову редакцію Закону України «Про соціальні послуги»

У рамках діяльності Проекту Європейського Союзу «Розвиток громадянського суспільства» у Представництві Європейської Комісії в Україні відбувся круглий стіл, на якому презентовано проект нової редакції Закону України «Про соціальні послуги» та ряд підзаконних актів, що регулюють питання надання соціальних послуг. Прийняття Закону стане важливим кроком у напрямку децентралізації соціальної сфери в Україні, залученні недержавних суб'єктів до надання соціальних послуг, що сприятиме підвищенню професіоналізму соціальної роботи НДО зі своїми клієнтами і

розширенню спектра соціальних послуг для клієнтів.

Розробка нової редакції Закону «Про соціальні послуги» провадилась міжнародною експертною групою в рамках діяльності Проекту Європейського Союзу «Розвиток громадянського суспільства». Було враховано пропозиції фахівців з навчальних закладів, недержавних організацій, міжнародних організацій та проектів – таких як UCAN, ICNL, «Ковчег», Інститут громадянського суспільства, Школи соціальної роботи Національного університету «Кієво-Могилянська Академія». Завданням експертної групи було, зокре-

ма, врахування досвіду країн ЄС у правовому регулюванні надання соціальних послуг.

З проектом нової редакції Закону «Про соціальні послуги» можна познайомитися на сайті:

www.ngodevelopment.org.ua у розділі «Правове середовище для НПО».

За детальнішою інформацією просимо звертатись до Вадима Павленка:

тел. (044) 467 7580

e-mail: VPavlenko@ngodevelopment.org.ua

Європейський Союз продовжує надавати допомогу Україні після закриття Чорнобильської АЕС

Європейська Комісія оголосила про відкриття тендеру на поставку вугілля в Україну для виробництва електроенергії упродовж цієї зими. Через цей тендер Комісія планує укласти договори на поставку 450 тис. тонн вугілля для двох електростанцій у Донецькій та Вінницькій областях.

Ці поставки палива фінансуються Європейським Союзом у рамках Програми паливного дефіциту в Україні за

підтримки програми EuropeAid. Впровадження Програми паливного дефіциту забезпечує подвійний позитивний ефект. По-перше, Європейський Союз покриває витрати, пов'язані з придбанням палива для українських електростанцій. По-друге, доходи, отримані від реалізації електроенергії, виробленої у рамках Програми, вносяться на спеціальний рахунок, використання якого здійснюється відповідно до угод між Європейською

Комісією та Урядом України. У рамках цієї програми ЄС уже профінансував надання фінансової, технічної та інституційної допомоги у таких ключових сферах як вдосконалення ефективності використання енергії в електроенергетичній і вуглевидобувній галузях.

Впровадження Програми паливного дефіциту здійснюється на виконання зобов'язання, взятого Європейською Комісією перед Урядом України у травні 1999 р., зробити значний внесок у покриття деяких додаткових паливних потреб енергетичної галузі України у період між закриттям Чорнобильської АЕС і запуском Рівненської та Хмельницької атомних електростанцій.

У рамках цього третього траншу, починаючи з лютого 2001 р., через Програму паливного дефіциту за підтримки програми EuropeAid Україні було надано близько 65 млн євро на забезпечення її додаткових енергетичних потреб, що виникли внаслідок закриття Чорнобильської АЕС. Через Програму паливного дефіциту надається найбільший серед усіх 13 держав-партнерів програми EuropeAid єдиний грант ЄС на здійснення поставки.

Олександр ХОРУЖЕНКО

Конкурси/гранти

Конкурс на постачання комп'ютерного, офісного та презентаційного обладнання

Програма EuropeAid «Навчання українських менеджерів» оголошує конкурс на постачання комп'ютерного, офісного та презентаційного обладнання для Центру «Українська ініціатива» Міністерства економіки та європейської інтеграції в Києві за фінансової підтримки програми ЄС EuropeAid.

За детальною інформацією звертайтеся до

Mr Jacques van de Moortele

Тел: +32 2 2984568,

Факс: +32 2 299 47 01,

e-mail: Jacques.van-de-moortele@cec.eu.int.

Кінцевий термін подання заявок — 12 жовтня 2004 року.

Посилення профілактики наркоманії в Україні

Програма БУМАД (Білорусь, Україна та Молдова проти наркотиків) передбачає застосування збалансованого підходу до питань протидії розповсюдженню наркотиків, а також питань зменшення попиту на наркотики та регіонального співробітництва. Що стосується попередження злочинів, пов'язаних з наркотиками, у рамках Програми застосовується підхід, який поєднує принципи реагування та профілактики — реагування на інцидент нелегального обігу наркотиків.

Такий підхід має за мету покращення співробітництва з місцевими громадами, а отже, краще розуміння цієї проблеми та визначення пріоритетів, а також удосконалення відповідності способу реагування. Цей підхід дозволить досягти кращих результатів, одночасно підвищуючи рівень довіри населення до місцевих органів внутрішніх справ.

Одним із найвагоміших наявних ресурсів для боротьби зі зловживанням наркотиками є місцеві громади. В середині ширших громад існують ресурси в секторі НУО (неурядових організацій), органів місцевої влади, бізнес-сектору та представників груп місцевих громад. Успішне вирішення проблеми залежатиме від ресурсів та енергії інших установ. Не слід чекати, що лише органи внутрішніх справ зможуть досягти успіху без колективної підтримки цих агенцій. Наріжним каменем нового стратегічного підходу є створення активної протидії громади наркотикам. Органи внутрішніх справ повинні знайти шляхи мобілізації громад та використання їх протидії наркотикам. Ефективне партнерство між органами внутрішніх справ та місцевою громадою само по собі є значним ресурсом. Невикористання протидії громад наркотикам може лише ускладнити проблему, а не зменшити її.

Для органів внутрішніх справ профілактика розповсюдження наркотиків не є «м'яким» варіантом або альтернативою правоохоронній діяльності. Для них це ключовий метод зменшення злочинності та ефективний засіб розвитку концепції охорони громадського порядку «Міліція для населення».

Навчальний посібник з питань профілактики наркозалежності, розроблений у рамках Програми БУМАД, призначений для співробітників органів внутрішніх справ та всіх, хто за родом діяльності має здійснювати спеціальні або заплановані програми профілактики наркозалежності. Посібник містить практичні рекомендації, ідеї та посилання на джерела інформації.

Національна академія Міністерства внутрішніх справ України підготувала всеохоплюючу програму підготовки з питань профілактики наркозалежності у молодіжному середовищі, призначену для співробітників органів внутрішніх справ, що працюють у цій сфері. Підготовка здійснюватиметься у новому навчальному класі Центру підготовки персоналу МВС, що займається боротьбою з наркотиками, створеному в рамках програми БУМАД. Перший навчальний курс розпочнеться 14 вересня 2004 р. у Національній академії Міністерства внутрішніх справ України.

Програма БУМАД розпочалася у 2003 р. і фінансується Європейським Союзом. Програма розрахована на 5 років. Бюджет першої фази програми складає 2,2 млн євро, а другої фази 2,7 млн євро. Основною метою програми є зменшення інтенсивності торгівлі наркотиками на та з території цих трьох країн до країн-членів ЄС, а також зменшення рівня наркозалежності.

Сім проектів БУМАД спрямовані на обговорення законодавчої бази, зниження попиту на наркотики, зміцнення технічного та методологічного потенціалу правоохоронних органів для боротьби з незаконним обігом наркотиків та посилення співробітництва регіонів у цьому питанні. Основними учасниками програми є Міністерство внутрішніх справ України, Служба безпеки України, Державний комітет у справах охорони державного кордону України, Державна митна служба України, Міністерство охорони здоров'я України, НУО.

Джерело: www.delukr.cec.eu.int

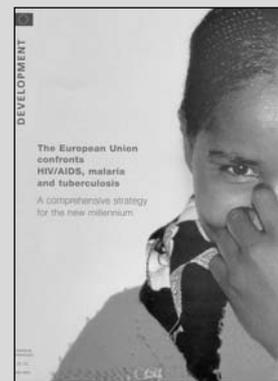
Анонс

Партнерство органів влади та недержавних організацій

К. Даєне, Л. Гривняк, Л. Логгінова, С. Іванкова. — Київ, 2004. — 76 стор.

Публікація «Партнерство органів влади та недержавних організацій» створена для допомоги громадському та державному секторам зробити кроки назустріч і спільно вирішувати конкретні суспільні проблеми. Крім теоретичного пояснення функціонування соціальних партнерств автори пропонують практичні способи їх створення, надають поради щодо підтримки партнерств та уникнення можливих труднощів у спільній роботі.

The European Union confronts HIV/AIDS, malaria, and tuberculosis

Видання Європейської Комісії

Англійською мовою, 32 стор.

Туберкульоз, малярія та СНІД/ВІЛ одні з найнебезпечніших хвороб, які вразили найбільше людей у країнах, що розвиваються. У брошурі зібрана детальна інформація про поширення цих хвороб у різних країнах, існуючі програми боротьби з епідеміями. Видання також розповідає про пріоритети у дослідженнях на найближчі роки. У брошурі подано посилання на Інтернет-ресурси, присвячені цій темі.

Допомога ЄС Україні і надалі не оподатковуватиметься

Президент України Леонід Кучма підписав зміни до Закону «Про податок на додану вартість». Відповідно до поправок, операції, що відбуваються в межах наукової і технічної співпраці України з Європейським Співтовариством, звільняються від сплати ПДВ. Не стягуватиметься податок із операцій з безкоштовної передачі українській стороні товарів, робіт, послуг, придбаних коштом ЄС або організацій, заснованих за участю ЄС, увезення (пересилання) товарів в Україну, а також виконання (надання) робіт, послуг (коштом ЄС) для їх споживання в Україні ор-

ганізаціями, заснованими за участю ЄС, та/або учасниками наукової і технологічної співпраці. Щоправда, якщо вимоги щодо цільового використання цих товарів, робіт, послуг будуть порушуватися, платник податку буде зобов'язаний сплатити ПДВ у повному обсязі.

Поправки до закону розроблено на виконання Угоди між Україною та ЄС про наукову і технологічну співпрацю, термін дії якої завершився 31 грудня 2002 року, але був продовжений на п'ять років законом про ратифікацію цієї угоди, який днями підписав Президент. В

годі, зокрема, йдеться, що коли така співпраця передбачає надання коштів Україні з боку ЄС через організації, засновані за участю ЄС, то на будь-які такі гранти, фінансову чи іншу допомогу поширюються податкові та митні пільги. Ці гранти мають звільнитися від сплати будь-яких митних зборів, ПДВ, податку на прибуток та інших податків і зборів. Також угода передбачає, що кожна зі сторін докладає максимальних зусиль з метою полегшення ввезення та вивезення товарів, які використовуються в межах цієї угоди.

Муру на східному кордоні ЄС не буде

Європейський Союз не має наміру будувати стіну на кордонах з новими сусідами ЄС, включаючи Україну. Так один з речників Європейської Комісії прокоментував поширену в пресі інформацію про те, що ізраїльські компанії начебто відповіли згодою на запрошення ЄС взяти участь у побудові мурів, що мають запобігти нелегальній міграції через кордони з Україною, Белоруссю та Росією.

Представник Директорату преси та комунікацій Комісії Фредерік Вінсент пояснив, що при зміцненні зовнішніх кордонів Європейського Союзу ні в якому разі не йдеться про побудову стіни.

Він зазначив, що ЄС не брав на себе зобов'язань встановлювати фізичний контроль на своїх нових кордонах. У Європі вважають, що є інші засоби контролювати кордони — скажімо, за допомогою пересувного спостереження.

Прес-секретар сказав, що Європейська Комісія поки що не має детальних проектів зі зміцнення кордонів. Речник не заперечив, що ізраїльські компанії справді могли б узяти участь у тендері на посилення кордонів — це дозволяють правила Світової організації торгівлі, але наголосив, що про спорудження стіни не може бути й мови.

За матеріалами «Німецької хвилі»

Конкурси/гранти

Конкурс «Розвиток журналістської освіти»

Європейська Комісія від імені уряду України оголошує про проведення конкурсу «Розвиток журналістської освіти».

Опис контракту: Допомога Інституту журналістики Національного університету ім. Т. Г. Шевченка у створенні нової більш практичної програми навчання. Дві школи журналістики будуть відібрані для пілотного проекту впровадження нових навчальних програм. Проект передбачає встановлення зв'язків між студентами та забезпечення декількох шкіл журналістики обладнанням та технологіями, необхідними для запровадження змін.

Загальний бюджет конкурсу 1 700 000 євро.

Детальні умови конкурсу можна знайти в Інтернеті за адресою:

http://europa.eu.int/comm/europeaid/index_en.htm

Заявки слід подавати англійською мовою.

Із запитаннями звертатися до Андре КІРІНЕН,

Голови секції контрактів та фінансів

Представництва Європейської Комісії,

Вул. Круглоуніверситетська, 10

01024, Київ, Україна

Факс: (044) 462-0920

Кінцевий термін подання заявок — 22 жовтня 2004 року.

Європейська Комісія виражає свій глибокий жаль з приводу повідомлення про відкриття навігації у початковій частині каналу в гирлі Швидке між річкою Дунай і Чорним морем. Канал проходить через територію дельти Дунаю, яка знаходиться під особливим захистом ЮНЕСКО і є заповідником світової спадщини, що також захищається міжнародною Рамсарською конвенцією про захист водно-болотних угідь.

Президент Комісії Романо Проді та Комісар з питань зовнішніх зносин Кріс Паттен уже висловили з цього приводу свою глибоку стурбованість під час останнього саміту Україна-ЄС, що відбувся 8 липня цього року. У зв'язку із відсутністю комплексної оцінки впливу спорудження каналу на довкілля, Комісія звернулася до України з проханням призупинити роботи, поки не буде проведено повного аналізу.

ЄС розпочинає переговори з Україною про втілення масштабного космічного проекту

Європейська Комісія ухвалила рішення рекомендувати Раді Європейського Союзу розпочати переговори з українським урядом про можливу участь у програмі супутникової навігації Galileo. Очікується, що Рада розгляне це питання до кінця вересня. Відразу після цього Європейська Комісія почне двосторонні консультації. Згідно з оцінкою експертів, співробітництво може включати укладення низки контрактів із українськими підприємствами та проведення спільних досліджень із українськими науковцями.

Нагадаємо, що запущена з ініціативи ЄК європейська програма супутникової навігації Galileo, яку планується повністю задіяти до 2008 року, складе конкуренцію американській Global Positioning System (GPS). Проект передбачає встановлення на орбіті 30 супутників. Завдяки Galileo кожен бажаючий зможе мати точну інформацію про те, де він перебуває. Планується, що нова мережа забезпечить всіх автомобілістів на території Європи навігаційними послугами.

Сценарій співробітництва включає багатосторонні промислові контакти, дослідження і наукову діяльність, особливо зі стандартизації, а також фінансові інвестиції в програму Galileo.

Як заявили представники Європейсь-

кої Комісії, Україна є однією з 8 країн у світовому космічному співтоваристві, що демонструють значні технічні можливості в цій галузі. Українська космічна індустрія перебуває серед лідерів у сфері розробки і виробництва носіїв та компонентів для систем супутникової навігації.

У жовтні минулого року Україна і Європейський Союз домовилися про співробітництво в розробці і введенні в дію в Україні європейської системи супутникової навігації Galileo.

Орбітальне угруповання Galileo складатиметься з 30 супутників: 27 основних і 3 резервних, необхідних на той випадок, якщо який-небудь з основних супутників вийде з ладу.

Координацію робіт із проекту Galileo здійснюють Європейське космічне агентство (ESA) і Європейський Союз в особі Європейської Комісії.

На відміну від свого головного конкурента — американської системи GPS — Galileo вирішуватиме винятково цивільні завдання. Серед завдань, на які розрахована система, — управління автомобільним, залізничним і авіаційним транспортом, синхронізація систем передачі даних тощо.

За матеріалами Кореспондент.нет

Трьома реченнями

Представники Місії України при Європейському Союзі висловили готовність розглянути запрошення до участі України у миротворчій операції ЄС у Боснії і Герцеговині. Про це йшлося під час двосторонніх неформальних консультацій між представниками Місії України при ЄС та Військового штабу ЄС у Брюсселі. У ході консультацій українська сторона була ознайомлена з ходом підготовки до передачі керівництва операцією в Боснії і Герцеговині від НАТО Європейському Союзу, а також з умовами залучення третіх країн до участі у військовій місії.

Україна приєдналася до Європейської конвенції про кінематографічну продукцію спільного виробництва, членами якої є 33 країни Європи. Документ регламентує основні аспекти правового регулювання у галузі створення кінематографічної продукції спільного багатостороннього виробництва на території сторін та покликана сприяти розвитку європейського кінематографу, захисту свободи творчості, а також культурного різноманіття європейських країн. Документ, зокрема, регламентує питання прав співвиробників, їх технічної та творчої участі, а також комерційного використання спільної продукції.

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Марек Зюлковський висловив здивування песимізмом української еліти щодо майбутньої євроінтеграції. За словами дипломата, для Польщі дуже важливо, щоб в Україні після розширення Європейського Союзу не створювався міф, що це розширення «ставить край надіям України на вступ до ЄС». Посол наголосив, що ще немає економічних підстав говорити про віддалення перспективи вступу України до Європейського Союзу, оскільки навіть показники рівня двосторонньої торгівлі між Україною та Польщею у першому півріччі цього року продовжували зростати.

За матеріалами УНІАН,
Кореспондент, «Німецька Хвиля»

Різнобарвний світ Карла Лагерфельда

Найвідоміший дизайнер з майстрів старої школи залишається на плаву високої моди завдяки своєму умінню творчо сприймати сучасний світ і сполучати численні захоплення і роботу. Індивідуаліст за натурою Карл Лагерфельд любить говорити, що далекий від розуміння корпоративних законів. Він не втомлюється повторювати про свою любов до різнобарв'я проявів людської природи, і ця його риса — чи не найголовніша характеристика, що виявляє його спорідненість із сучасною Європою.

Це людина із пронизливим поглядом чорних очей з-під затемнених окулярів, із сивим, зав'язаним у хвіст волоссям, у темному костюмі із незмінною краваткою, яку, за його власними словами, він зав'язує щодня з 11 років.

«Я не терплю геїв, я не терплю лесбіянок, я не терплю гетеросексуалів, коли вони тримаються один одного», — сказав якось він з іншого приводу, однак, все життя доводить наступне: «Мені подобається все впереміш».

Карл Лагерфельд народився у Гамбурзі 10 вересня 1938 року (за іншими даними, 1933-го) у досить заможній родині.

З дитинства він відрізнявся твердим характером і завжди мав почуття власної переваги. Батько Карла розмовляв 12-ма мовами, мати була талановитою скрипалькою. Вони змушували сина щодня зачувати сторінку зі словника іноземних слів, ляскали кришкою піаніно по пальцях, якщо вважали, що хлопчик лінується грати, і не переставали повторювати: «Хто рано встає, тому Бог дає». Хоча дитинство Карла було досить жорстким, уроки не пройшли даремно. Лагерфельд розмовляє чотирьма мовами і,

здається, не знає, що таке ніжитися у ліжку до обіду.

Сам він каже зараз, що у своєму дитинстві терпіти не міг дітей, хотів бути таким, як його батьки, і поводитися, як маленький дорослий. Та й зараз твердить, що не шкодує за відсутністю звичних дитячих радощів.

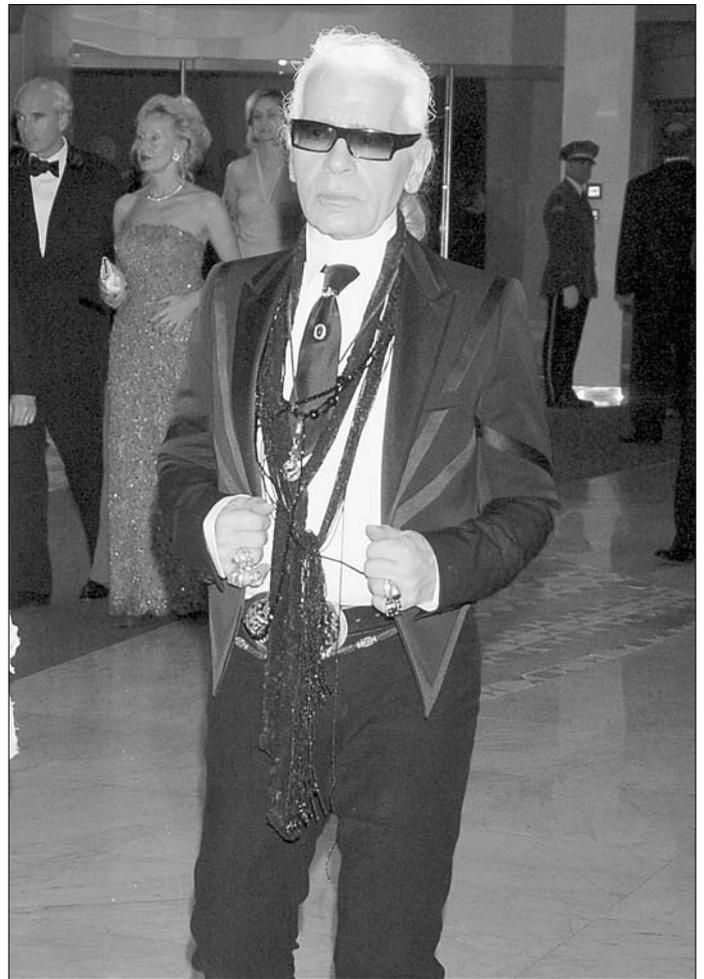
«У мене немає жодного бажання копіюватися у минулому, — говорить він. — Я вже у 12 років зрозумів, чого хочу від життя, і з того часу не передумав. Я не честолюбний, тому мені не доводилося йти на компроміси, жертвувати чимось заради досягнення якихось цілей, робити те, чого я робити не хотів».

Ділова хватка і заповзятливість батька, що заробив величезний капітал на поставчанні консервованого молока до Європи, дозволила хлопчикові здобути блискучу освіту.

У чотирнадцять років Карл поїхав вчитися до Парижа з єдиною настановою батьків — «не бути танцівником і священиком». Він же збирався стати художником-ілюстратором. У 1955 році, зовсім випадково, Лагерфельд побачив у метро афішу, що запрошувала бажаючих взяти участь у конкурсі молодих модельєрів. Він посилав ескіз пальта й отримав першу премію у конкурсі, у складі журі якого були Крістіан Діор, П'єр Бальман та Юбер Живанши. Перше місце за модель сукні одержав інший юнак. Це був Ів Сен Лоран.

Дебют Карла у Парижі приніс йому запрошення на роботу від П'єра Бальмана. А за три роки, у 1958 році, Лагерфельда запрошують у Будинок Жана Пату, де він затримується на п'ять років. Уже тоді він почав дивувати як своїх шанувальників, так і суперників, створюючи по дві колекції haute couture на рік.

А в 1963 році зробив те, що дотепер так ніхто й не спромігся (чи не зважився) повторити, — почав працювати

відразу із чотирма будинками моди — Chloe, Krizia, Charles Laurdan та Fendi, створюючи для кожного абсолютно різні колекції.

І все-таки найважливішим у кар'єрі Лагерфельда залишається контракт із Будинком Chanel. Незбагненна Шанель — це коротка стрижка для жінок і парфуми «Chanel №5», «маленька чорна сукня» і короткі спідниці, костюми із твіду і сумочка через плече, металева біжутерія і ланцюжки. Важко переоцінити вплив Коко Шанель на сучасну моду. Не дивно, що пройшло десять років після смерті великої Шанель, у 1971 році Будинок ще не міг оголоситися. Його нове життя почалося з приходом Карла Лагерфельда у 1983. У той час він був уже процвітаючим дизайнером, який багато років створював колекції для Chloe і

Fendi. Його завдання було очевидним: зберегти стиль Chanel та зробити його привабливим для жінки 80-х. Подейкували, що Лагерфельд став «швидкою допомогою для смертельно хворого». Але йому вдалося здаватися б неможливе, хоча костюм Chanel і довелося піддати шоківій терапії.

До класичного твіду та джерсі він додав шкіру і навіть джинс. Плечі стали ширшими, жакети вільнішими, а силуети жорсткішими. Лагерфельд зазіхнув і на святе — довжину спідниці, що вже багато років не відступала від коліна. Він запропонував радикальні максі і міні, а також новий лозунг моди: одяг як символ статусу є нестерпно нудним. Він пішов далі і змінив класичні аксесуари Chanel. До речі, штучні перлини від Chanel носили найбагатші красуні її часу.

Злі ж язика говорили, що за часів Лагерфельда відомі перлини стали схожі на м'ячі для гольфу. Та у Лагерфельда, німця за походженням, була суттєва перевага над французами — він не мав пієтету до спадщини їхньої великої співвітчизниці, тому сміливо підводив її відкриття під спільний знаменник сучасних модних тенденцій.

«Коко стала занадто рафінованою, — казав Лагерфельд, якого за кожної зручної нагоди звинувачували у вульгаризації стилю Chanel. — Коли розводилась про елегантність, це було так нестерпно нудно! У молодості вона створювала такий веселий і такий спокусливий одяг».

Лагерфельд повернув у моду «маленьку чорну сукню», але прикрасив її спокусницею-вишивкою, що імітувала то поясланцюг, то браслети, то інші культові прикраси Chanel.

«Я ніколи не запозичав ідеї самої Шанель, — визнає дизайнер. — Я завжди відтворював стиль таким, яким він склався у моїй уяві».

Завдяки Карлу Лагерфельду, стиль Chanel пізнається і сьогодні. Карлу Лагерфельду не доводилося на шкоду власній фантазії насильно заганяти себе в рамки вузького стилю. Лагерфельд тактовно розвинув її ідеї, кардинально не змінюючи образ усієї колекції. Класичні костюми Шанель у виконанні Лагерфельда залишаються такими, як і раніше, він лише додає якусь несподівану деталь: наприклад, хутро, незвичну довжину рукава у три чверті або необроблений край із торочками ниток. Ще одна оригінальна його ідея — рукави і манжети, сплетені із шовкових ниток а-ля перука англійського судді.

Щороку він створює в середньому 2500 ескізів, тобто більше семи моделей щодня. Його робочий день триває до 20 годин. «Життя закоротке для усього того, що я збираюся зробити», — каже він.

Він малює, «складає» парфуми, фотографує свої ідеї, втілені у тканинах, багато читає.

«Я витягнув щасливий квиток, — всерйоз чи жартома

якось сказав він. — Робити фотографію, моду, рекламу — це не те, що працювати в шахті».

Його власна пахуча колекція — аромат для Chloe на ім'я Parfumes Lagerfeld, парфюм Photo, чоловічі парфуми JAKO і найбільш успішний KL.

Друге захоплення — фотографія. Якось Лагерфельд сказав, що бачить світ, ніби крізь лінзу фотоапарата, а фото для нього — це спосіб відображення реальності. Усі фотореклами своїх нових колекцій він створює сам.

І нарешті, в якій би країні світу він не побував, завжди привозить звідти фоліант улюбленого автора (серед яких Бальзак і Достоевський) або книгу про мистецтво. Однак у 2000 році частину колекції книжок про французьке мистецтво XVIII століття він продав на аукціоні Christie's. Лагерфельд — жагучий колекціонер, але метою колекціонування, за його власним зізнанням, є створення образу. Здається, що Лагерфельд колекціонує не речі, а відчуття, які вони несуть. Відтак, самі речі та їх нагромадження не мають жодного сенсу. Наприклад, будинок XVIII століття він довгий час декорував творами мистецтва того ж часу. У ньому не було жодної випадкової деталі. Навіть чайні ложки справжні, збережені з XVIII століття. Але Лагерфельд — не хранитель музею і, за його словами, «не власник». Саме тому навесні цього року дизайнер несподівано для всіх виставив на аукціон Christie's 150 полотен французьких майстрів, а також розпродав старовинні меблі, які з любов'ю збирав більше 25 років.

«Причина мого успіху — уміння завжди йти вперед, випереджаючи час. Творчість, робота й особисте життя для мене — єдине ціле. Кожне моє досягнення — витвір моїх рук, і тому я щасливий», — так каже він сам.

Можливо, і так. Та й цього року показ нової колекції Chanel у Паризькій опері нагадував шоу. Із самого початку в центрі подіуму стояли величезні куби із логотипом Chanel.

Моделі дефілювали між ними. А під звуки останніх акордів музичного супроводу куби розкрилися. Всередині були барні стійки із безкоштовним частвуванням для всіх глядачів. За однією з них роль бармена виконував усміхнений Карл Лагерфельд.

«Мода має дві мети — комфорт і любов, — говорила велика Коко Шанель. — Краса виникає тоді, коли обидві ці мети досягнуті». Якщо не критики, то послідовники Chanel підтверджують цю тезу щороку. Бутіки Chanel в універмазі Bergdorf Goodman на 57-й східній вулиці у Нью-Йорку показали зростання продажів до 10 млн доларів США.

А вже наступного сезону Карл Лагерфельд створюватиме колекцію для компанії дешевого одягу H&M. «Моя мрія одночасно робити дуже дорогий одяг типу Chanel та Fendi і дуже дешеві лінії, — сказав Лагерфельд. — Сьогодні люди носять футболки і джинси нарівні із суперексклюзивними речами».

Лагерфельд не задумуючись береться за все нове: чи то конструює дошки для серфінгу і бахіли для сноубордистів, чи знімає епатажні картинки для Interview, Numero і Vogue, чи відкриває книгарню 7L. Нещодавно Карл заснував свою власну видавничу компанію, яка розпочала діяльність з видання Грейс Коддінгтон. Але, здається, цього замало.

Лагерфельд створив дизайн піаніно на честь 150-літнього ювілею Steinway (прототип інструмента займає почесне місце у його ідальні). І одягнув «під себе» героя паризького Діснейленду Дональда Дака.

На початку року з'явилися поштові марки, створені Карлом Лагерфельдом для Поштової Служби Франції. На них зображено знаменитий квадратний флакон парфумів Chanel №5.

«Я — це щось особливе, що не вкладається у жодні рамки, — говорить він про себе. — Я — винахідник, і мій власний вигляд не піддається жодному копіюванню».

Він ніколи не палив, не зловживав алкоголем і не торкався наркотиків. «Багато моїх ровесників у 30 років вживали усе, що під руку потрапляло, і зверхньо ставилися до буржуазії, — каже Карл. — Тепер подивіться, як вони закінчили».

Уміння Лагерфельда дотримуватися актуального і сучасного дорівнює інстинкту самозбереження — через це він суттєво схуд і завжди без жалю прощається з улюбленими, але технічно застарілими штучками.

Ще одна його перевага — відсутність страху програти: «Мені невідома така річ, як жаль. Я не перегортаю сторінки, я просто їх заміню білими аркушами. Я — ненаписана книга».

Оксана ЛИСЕНКО

ЄС хоче покращити захист зовнішніх кордонів

Щодня сотні людей намагаються потрапити в ЄС нелегально. У небезпечні подорожі їх штовхає прагнення знайти роботу в якійсь із країн Союзу. Останнім часом ця проблема стала настільки серйозною, що Європейський Союз вирішив вжити термінових заходів для того, щоб надійніше захистити свої кордони від нелегальної еміграції. Але боротися уряди європейських країн будуть не тільки із явищем, а й з причинами, які його породжують.

Раніше політика щодо нелегальних емігрантів повністю визначалася урядами країн-членів. Та уряди країн ЄС приходять до висновку, що для вирішення цієї проблеми потрібно виробити спільні рішення. Нещодавно Європейська Комісія оголосила свої підходи до затримання нелегалів, які намагаються потрапити на територію ЄС, пересікаючи на малих судах Середземне море. По-перше Брюссель підтримує політику тих країн-

членів, які дозволяють людям, що шукають притулку, висаджуватись на землю.

В основу політики ЄС покладено намагання керувати процесами імміграції. Проблема нелегальної імміграції через морські кордони включена ЄС до пакету заходів, що стосуються легальної та нелегальної імміграції, збільшуючи їх ефективність співпрацею із державами, з яких їдуть іммігранти. Ціллю таких заходів є покращити контроль на кордонах ЄС, в основному завдяки збільшенню співпраці та координації між країнами-членами ЄС, одночасно гарантуючи реальну законну можливість прийняття економічних іммігрантів, котрих потребує Європа, та іммігрантів, які потребують надання їм притулку з метою безпеки. Ключовим елементом такого підходу до вирішення проблеми імміграції є розвиток спільної політики по наданню притулку в межах ЄС на принципах солідарності розподілу зобов'язань, що вже за-

раз має місце на практиці. Сьогодні Європейська Комісія займається підготовкою першого річного звіту по їх впровадженню як частини моніторингового процесу спільної політики щодо нелегальної імміграції, контрабанди та торгівлі людьми, стану зовнішніх кордонів та повернення нелегальних резидентів. Політика ЄС:

• **укріплення зовнішніх кордонів ЄС та посилення співпраці між членами ЄС у боротьбі з нелегальною міграцією через море:** в кінці 2003 року Рада прийняла програму заходів по боротьбі з нелегальною міграцією через морські кордони країн-членів ЄС.

Більшість з цих заходів мають операційний (практичний) характер. Головним елементом такої програми є посилення співпраці з третіми країнами, з яких, власне, йде потік іммігрантів. Існують також пропозиції щодо дій у територіальних водах. До того ж, існують пропозиції щодо того, як вчиняти з іммігрантами, котрих було перехоплено. Оскільки більшість заходів мають операційний характер, то беручи до уваги відсутність такого органу як Європейська прикордонна охорона, більшість з них мають бути впроваджені країнами-членами ЄС. Тим не менше, два центри координації морських кордонів, які було створено в 2004 році також відіграють велику роль у впровадженні раніше згаданої програми. Ці центри (один в місті Піріс, інший в Мадриді) у найближчому майбутньому посилять започаткування союзницьких операцій з метою запровадження кращого контролю та нагляду за морськими кордонами. В 2005 році буде діяти Європейська агенція з управління співпрацею на зовнішніх кордонах. Цей орган буде створено задля

спільного керівництва зовнішніми кордонами країн-членів ЄС; в основному морські прикордонні центри стануть одними з відділів Агенції, яка в тому числі буде відповідальна за співпрацю з третіми країнами.

• **впорядкування спільної політики з надання притулку:** ЄС заклав підвалини спільної політики з надання притулку. Будуть встановлені нескладні умови з надання особі статусу біженця, а також визначено як все-таки визначати країну ЄС, котра буде надавати притулок біженцю. В цьому контексті, одним з пунктів, якому було приділено належну увагу, є захист регіону. Комісія вважає, що потрібно ще багато зробити задля того, щоб якнайшвидше надавати захист біженцю. В червні Комісія презентувала пропозиції щодо того, як ЄС може діяти для захисту та міграції у треті країни, включаючи посилення охоронних можливостей у тих регіонах, звідки прибувають іммігранти.

• **політика повернення:** Європейська Комісія вважає, що ті емігранти, які більше не мають права легально перебувати на території ЄС, мають бути депортовані. Комісія веде переговори з рядом країн, включаючи Марокко та Алжир, з метою спрощення процедури повторного прийняття до країни її колишніх громадян. Комісія представить пропозицію щодо оптимізації усіх потрібних процедур. Країни-члени також матимуть можливість використовувати безпечну мережеву базу, засновану Комісією задля того, щоб служби країн-членів, які займаються питаннями імміграції, мали доступ до стратегічної тактичної інформації щодо питань міграції.

В багатьох країнах ЄС діють урядові програми працевлаштування емігрантів

Ольга ВАСИЛЬЄВА

Населення Європи зростає. Кожен чотирнадцятий мешканець світу живе в ЄС

Станом на 1 січня 2004 року населення ЄС становило 456,4 млн чоловік, з яких у євро-зоні проживає 308,4 млн. За рахунок десяти нових членів Європейського Союзу його населення зросло на 74,1 млн. За 2003 рік населення країн, які нині входять в Європейський Союз (далі EU25), збільшилось на 1,9 млн мешканців, тобто на 0,4%. Це сталося головним чином завдяки міграції, що склала 1,7 млн, у той час як природний приріст склав лише 0,2 млн осіб.

У країнах Союзу тепер проживає 7,2% населення світу. ЄС поступається Китаю (1 295 млн осіб, або 20,5% народонаселення світу) та Індії (1 057 млн осіб, або 16,6% населення світу), але попереду США (292 млн, або 4,6%) та Японії (127 млн, або 2%). Вищенаведені дані були оприлюднені у доповіді, опублікованій спільно Статистичним Бюро Європейського Співтовариства та Радою Європи.

У 2003 році кількість населення збільшилась у всіх країнах, що входять до ЄС, за винятком Латвії (-5,3 на 1000, або -5,3%), Литви (-4,8%), Естонії (-4,0%), Угорщини (-2,5%) та Польщі (-0,7%). Стабільною залишається ситуація у Німеччині, а найбільше зростання населення зафіксовано на Кіпрі (+21,5%), в Іспанії (+15,5%) та Ірландії (+15,3%).

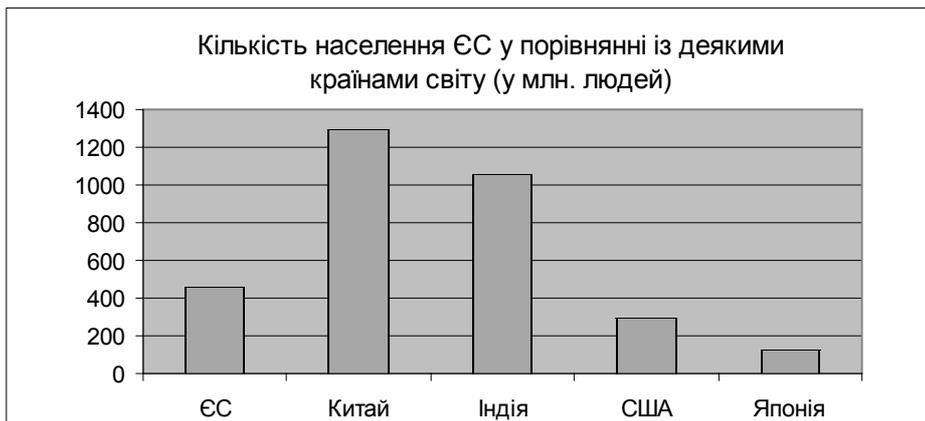
У 2003 році рівень міграції до країн ЄС становив 37 людей на 10000 мешканців. На Кіпрі (+17,9%), в Іспанії (+14,2%) та Італії (+8,9%) спостеріга-

ються найвищі показники міграції. Усередині EU25 найвищі показники збільшення чисельності населення за рахунок природного приросту (різниця між кількістю осіб, що народилися, та кількістю осіб, що померли, на 1000 мешканців) спостерігаються в Ірландії (+8,2%), Нідерландах (+3,7%), на Кіпрі (+3,6%) та у Франції (+3,5%), тоді як середній показник серед усіх країн ЄС складає 0,4%. Найістотніше зменшення населення природним шляхом має місце у Латвії (-4,9%), Угорщині (-4,1%) та Естонії (-3,7%).

ються найвищі показники міграції.

У 2003 році мало місце значне зростання загального рівня народжуваності (середня кількість дітей на 1 жінку дітородного віку) головним чином у Великобританії з 1,64 у 2002 році до 1,71 у 2003, у Швеції з 1,65 до 1,71 та Латвії з 1,23 до 1,29. Таке зростання компенсують незначні зменшення в інших країнах Європейського Союзу, що призводить до того, що в цілому збільшення загального рівня народжуваності у ЄС становить 0,02% (з 1,46% у 2002 році до 1,48% у 2003 році). Для порівняння, загальний рівень народжуваності в інших країнах світу у 2003 році був таким: Індія — 2,91%; США — 2,07%; Китай — 1,68%; Японія — 1,38%.

Дмитро ОПАНАСЕНКО

Трьома реченнями

Ірландський уряд оприлюднив дані, які засвідчують різке збільшення напливу робочої сили з держав, що приєдналися до ЄС: після розширення ЄС майже 23 тисячі громадян з країн-нових членів ЄС прибули до Ірландії в пошуках роботи. Цифра приблизно вдвідесятеро перевищує кількість дозволів на роботу, виданих громадянам тих самих країн за перші чотири місяці поточного року. Власне, ситуація пояснюється просто: Ірландія, на відміну від інших «старих» членів ЄС, не запровадила жодних обмежень на доступ до свого ринку праці для громадян з країн-новобранців Союзу.

Європейська Комісія висловила занепокоєння запровадженням у Нідерландах повторного техогляду для автомобілів, які були імпортовані з інших країн-членів Європейського Союзу. Такий огляд названо невинуватим і необґрунтованим, оскільки подібні процедури для транспортних засобів експортованих із Нідерландів, не передбачено. На думку Комісії, такі дії з боку Нідерландів призводять до дискримінації інших країн-членів ЄС у сегменті експортування транспортних засобів, створюють перепони для вільного руху товарів, а також потребують додаткових грошових та значних часових витрат.

У Німеччині триває дискусія щодо можливості вилучення з обігу найдрібніших монет — номіналом в один та два центи. Причиною є те, що їх виготовлення та обслуговування, насамперед транспортні та складські витрати, вже перевищують їх реальну вартість. Наразі соціологічні опитування засвідчили, що підтримують вилучення з обігу цих монет 39% німців, тоді як 54% виступають проти — не в останню чергу через побоювання подорожчання, пов'язаного з заокругленням існуючих цін до 5 центів.

За матеріалами УНІАН,
Кореспондент, «Німецька Хвиля» та Бюлетеня
Європейської Комісії в Україні, Белорусі
та Молдові «Європейський вісник»

Європейська Комісія вказує на серйозні недоліки в імplementації закону ЄС про навколишнє середовище

Доповідь, зроблена нещодавно Європейською Комісією, продемонструвала серйозні недоліки у процесі імplementації директиви ЄС про навколишнє середовище. Це позбавляє мешканців Європейського Союзу високого рівня захисту навколишнього середовища, якого вони очікують. П'ятий щорічний огляд процесу імplementації та правозастосування законодавства ЄС з питань навколишнього середовища показує, що країни, які входять до складу Європейського Союзу, здійснюють імplementацію відповідного законодавства із запізненням: до кінця 2003 року було зафіксовано 88 випадків, в яких Директиви з питань захисту навколишнього середовища не були втілені вчасно. У 118 випадках Директиви були неправильно застосовані, а у 95 випадках — країни-члени ЄС не виконали зобов'язань відповідно до вимог Директив. Наприклад, не надали вчасно даних про позначення зон, що підлягають захисту. Відповідність вимог Директив втіленим у життя заходам варіює у різних країнах-членах ЄС, і найгірші показники тут мають Франція, Греція, Ірландія, Італія та Іспанія.

Коментуючи даний огляд Комісар з питань навколишнього середовища Марго Уолстрем сказала: «Під час виконання своїх обов'язків, я отримала велику кількість скарг з приводу невиконання законодавства ЄС з питань навколишнього середовища, які нам надсилали громадяни, неурядові організації та Парламент. Цей огляд показує, що така стурбованість є обґрунтованою: імplementація відповідного законодавства здійснюється погано. Я сподіваюсь, що результати цього огляду сприятимуть покращенню ситуації та забезпеченню жителів тим рівнем захисту навколишнього середовища, якого вони вимагають, самими країнами-членами ЄС».

Саме про це йдеться у п'ятому щорічному огляді процесу імplementації та правозастосування законодавства ЄС з питань навколишнього середовища, який охоплює період до 31 грудня 2003 року. Огляд також висвітлює процедури, пов'язані з порушеннями у сфері навколишнього середовища, які були

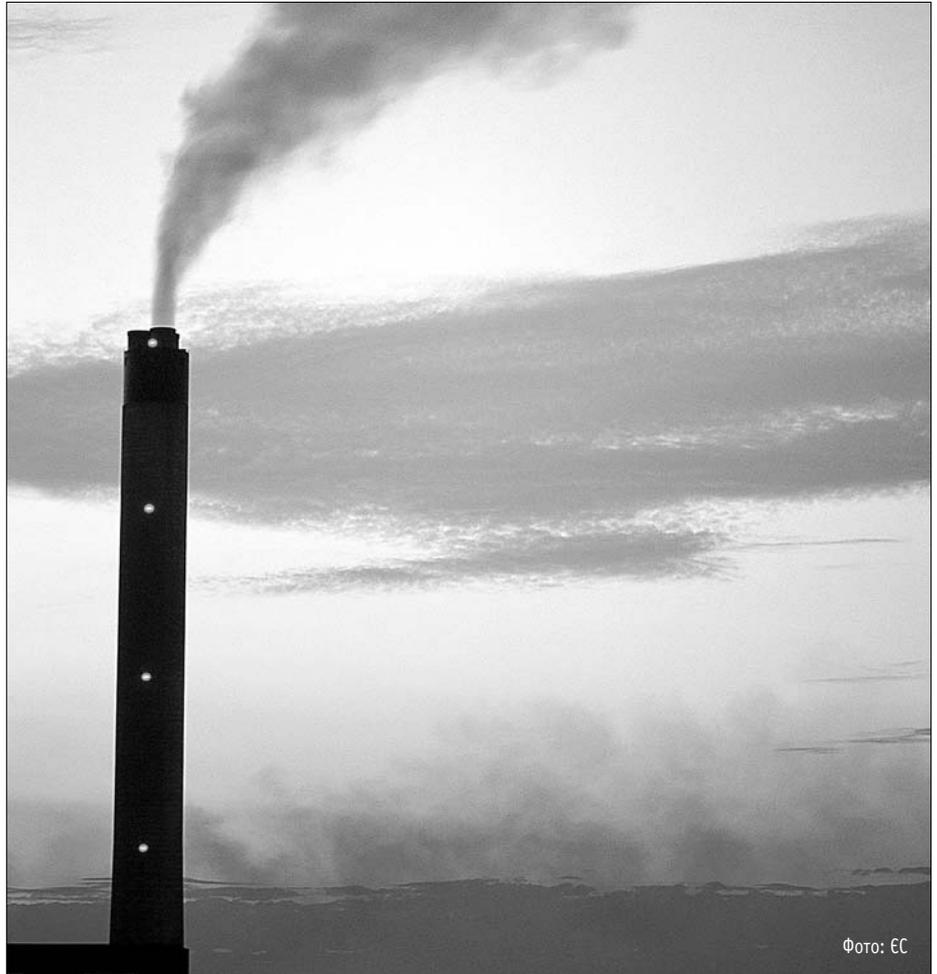

Фото: ЄС

ініційовані Європейською Комісією. Як і у попередні роки, кількість скарг, пов'язаних з навколишнім середовищем, та випадків триваючих порушень, які стосуються невідповідності законодавству ЄС стосовно навколишнього середовища, склала третину усіх інших скарг та зафіксованих порушень. Кількість процедур, розпочатих у зв'язку з порушенням законодавства Європейського Союзу про навколишнє середовище становила 509, а кількість нових скарг — 505.

Комісія запропонувала низку заходів для вдосконалення процесу імplementації європейського законодавства з питань навколишнього середовища. Це питання набуває ще більшої ваги у зв'язку з розширенням Європейського Союзу.

Притягнення країн-членів ЄС, які не

виконують вимоги законодавства Європейського Союзу про навколишнє середовище, до Європейського Суду, не є ні єдиним, ні найбільш ефективним способом забезпечення виконання відповідних законів, оскільки цей процес є довготривалим, вважають у Європейській Комісії. Тому Головний директорат з питань екології виробив більш дієвий підхід до підготовки та імplementації природоохоронного законодавства, що включає регулярні контакти з відповідальними за імplementацію на національному рівні особами та пропозиції технічної допомоги. Однак Європейська Комісія може лише сприяти імplementації, а всі інші дії, пов'язані з цим процесом, країни-члени ЄС мають здійснювати самостійно.

Ольга ВАСИЛЬЄВА

ЄК занепокоєна утилізацією небезпечних відходів у країнах ЄС

На сьогодні не всі країни-члени ЄС внесли до свого законодавства положення двох Директив Європейського Союзу, які стосуються проблем навколишнього середовища, що спричинені зростаючою кількістю електронних та електричних відходів. Обидві Директиви мають на меті гарантування того, що електронне та електричне сміття буде не лише викидатися, а й перероблятися та багаторазово використовуватися. Наразі, більшість приладів у кінцевому результаті опиняється серед міського сміття, яке потім закопується або спалюється. Через вміст у таких відходах великої кількості шкідливих речовин при їхньому закопуванні або спалюванні вивільнюються забруднюючі агенти, що негативно впливають на стан атмосфери, води та ґрунтів, а також можуть спричинити несприятливі наслідки для здоров'я. Перероблення та повторне використання є першим важливим кроком на шляху зменшення негативних впливів, які створюють для навколишнього середовища такі прилади, як телевізори, пральні ма-

шини, мобільні телефони та системи кондиціонування повітря. Однак, лише Греція запровадила в дію національне законодавство, яке дає результати, передбачені у двох Директивах ЄС.

Комісар з питань навколишнього середовища Марго Уолстром сказала: «Ми купуємо, а потім викидаємо у сміття все більше електричних та електронних приладів. Вони створюють реальні проблеми у потоці міських відходів, оскільки досить часто складаються з небезпечних для навколишнього середовища матеріалів. Дві нові Директиви покладуть цьому кінець, однак це станеться лише в тому випадку, якщо вони будуть відповідно враховані у національних законодавчих актах. Я розчарована тим, що країни, які є членами Європейського Союзу, до сьогодні, після того, як вже минув останній термін, не зробили відповідних кроків, передбачених Директивами. Для того, щоб зупинити небезпеку, яку створюють електричні відходи, нам потрібно діяти швидко».

Дмитро ОПАНАСЕНКО

ЄС та США сперечаються щодо підтримки виробників авіалайнерів

Європейський концерн Airbus з давна конкурує з американським виробником авіалайнерів компанією Boeing на ринку цивільної авіації та в розробці військової авіатехніки. В 1992 році між США та ЄС бу-

ло підписано угоду, яка обмежувала державну підтримку національних авіабудівельних компаній. Відповідно до домовленостей, розмір субсидій не повинен перевищувати третину від інвестицій самих компаній. Але не зважаючи на це, США та ЄС час від часу звинувачують один одного у порушенні домовленостей.

У серпні американське керівництво заявило, що буде домагатися від ЄС припинення надання субсидій концерну Airbus. Глава адміністрації США доручив торговельному представникові Сполучених Штатів проінформувати представників Європейського Союзу про позицію його країни в цьому питанні на зустрічі у вересні. Якщо проблему не вдасться врегулювати шляхом двосторонніх переговорів, до її вирішення можуть залучити Світову організацію торгівлі.

Віктор ПОГ

Трьома реченнями

Європейська Комісія вирішила звернутися до суду з метою змусити Німеччину привести своє законодавство щодо постачання медичних препаратів до лікарень у відповідність до Угоди про вільний обіг товарів. У Німеччині постачати медичні препарати до лікарень можуть лише аптеки, які знаходяться в тому ж, або сусідньому районі. Німецький уряд заявляє, що таке регулювання необхідне для гарантування безпечності фармацевтичних виробів, але Комісія не погоджується з такими аргументами.

Європейська Комісія відмовилася від планів запровадження обов'язкового маркування продукції, виробленої у країнах ЄС, написом Made in Europe — «Зроблено в Європі». Відповідна пропозиція, яку торік під час свого головування активно лобіювала Італія, не знайшла достатньої підтримки серед країн-членів — цьому опонували Велика Британія, Німеччина та Нідерланди, посилаючись на дороговизну нововведення. Водночас Брюссель нагадує, що «європейське» маркування товарів може бути здійснене на добровільній основі фірмами, які бачать у цьому для себе комерційну вигоду.

Після майже 30-річної перерви відновилося торгівля між північною та південною частинами Кіпру. Це стало можливим після набуття чинності нещодавно схваленими Європейською Комісією правилами, що регламентують торгові операції між Республікою Кіпр, яка приєдналася до ЄС у травні, та невизнаною Турецькою Республікою Північного Кіпру. Поновлення торгівлі є одним із заходів, які ЄС має намір здійснити для пожвавлення економіки Північного Кіпру. Рішення про це було ухвалене після того, як у квітні турки-кіпріоти проголосували за возз'єднання острова.

За матеріалами УНІАН, Кореспондент, «Німецька Хвиля» та Бюлетеня Європейської Комісії в Україні, Беларусі та Молдові «Європейський вісник»

Як Економічне Співтовариство перетворилося на Союз

Спроби створити політичний союз західноєвропейських країн, які здійснювалися ще у перші роки після закінчення Другої Світової війни, успіхом на той час не увінчалися. Виявилося, що дуже значна частина, якщо не більшість, політичних еліт та населення тих країн були не готові хоча б частково поступитися національними суверенітетами на користь «Сполучених Штатів Європи». Європейській інтеграції довелося пройти тернистий шлях довжиною в чотири десятиліття, перш ніж від спільного регулювання окремих галузей економіки, через створення всеосяжного «Спільного ринку», європейці дійшли консенсусу щодо можливості і необхідності створення Європейського Союзу.

Маастрихтський договір, який було підписано 7 лютого 1992 року, знаменував собою початок нового етапу європейського будівництва. Прийняття нового Договору визначив Єдиний європейський акт 1985 року, який передбачив орієнтовно з 1992-1993 років перехід до другого етапу утворення економічного і валютного союзу та початок функціонування єдиного внутрішнього ринку Співтовариства. Водночас, положення Єдиного акту могли орієнтувати лише на досягнення окремих перспектив, але не могли надати Співтовариству нової якості та максимально прискорити євроінтеграційні процеси. Маастрихтські угоди були більш визначеними, сміливими й ширшими, ніж розділи Єдиного акту. Важливе значення мало й те, що поняття «Європейський Союз» із символу перетворилося на юридично закріплену формулу.

У грудні 1990 року одночасно розпочали роботу дві міжурядові конференції: одна для розгляду питання про політичний союз, друга — про союз економічний і валютний. Підготовча робота здійснювалась на рівні міністрів і експертів та була ускладнена розбіжностями в позиціях країн-членів, у першу чергу, навколо проблематики спільної зовнішньої політики й політики безпеки, критеріїв готовності країн-членів до впровадження єдиної валюти. Найбільш

контроверсійні питання вдалося врегулювати лише під час засідання Європейської ради 9-10 грудня 1991 року в нідерландському містечку Маастрихті. Як і у 1985 році, під час підписання ЄЄА, було вирішено об'єднати всі нові положення в одному документі — Договорі про Європейський Союз, який було підписано у Маастрихті 7 лютого 1992 р. Договір про ЄС мав набути чинності одночасно зі створенням єдиного ринку Європейського співтовариства — 1 січня 1993 р. після його ратифікації національними парламентами.

Маастрихтський договір передбачав утворення Союзу на базі Європейських співтовариств. Він не відмінив і не замінив інші установчі договори, а формально створив нову структуру — Європейський Союз, а також одночасно вніс зміни й доповнення у Паризький договір 1951 року та обидва Римські договори 1957 року. Римський договір про ЄЕС змінився настільки суттєво, що навіть назва Європейське економічне співтовариство була замінена на просто Європейське співтовариство. Така зміна назви віддзеркалювала значне розширення задач і поля діяльності Співтовариства.

Згідно з Договором структура ЄС

включає Європейські співтовариства і політичний союз, у компетенцію якого входять сфери зовнішньої політики й спільної безпеки, а також співробітництво у сфері юстиції і внутрішніх справ. Щоправда сам термін «політичний союз» не потрапив у текст Маастрихтського договору, однак, напрямки й характер діяльності ЄС надали йому політичного виміру. Договір про ЄС розмежував соціально-економічний сектор, де домінує Співтовариство, і політичний сектор із перевагою міжурядових інститутів. Класичне зображення ЄС представляє Європейський Союз у вигляді споруди, в якій спільний фронтон опирається на три опори, що головним чином, різняться між собою характером прийняття рішень. Першу колону, найважливішу, складає комунітарна сфера, значно розширена Маастрихтським договором. Дві інші опори складають відповідно спільна зовнішня політика й політика безпеки, а також співробітництво у сфері юстиції і внутрішніх справ, які керуються нормами міжурядового співробітництва. Однак «Союз діє в межах єдиних інституційних рамок» (стаття С), що забезпечує згуртування всіх секторів ЄС поза різним характером їхнього функціонування.

Обсяг нововведень визначив і значні розміри документу, що складається із семи розділів. У першому викладені загальні принципи; у другому — положення, що вносять зміни в Договір про ЄЕС з метою утворення Європейського Союзу; у третьому — зміни в Договір про ЄСВС; у четвертому — зміни в Договір про Євроатом; у п'ятому — положення про спільну політику у сфері зовнішніх стосунків і безпеки; у шостому — положення про співробітництво у сфері юстиції та внутрішніх справ і в сьомому — заключні положення. Таким чином, Маастрихтський договір поєднав, охопив і модифікував попередні установчі угоди, започаткував новий етап у процесі створення ще тіснішого союзу між народами Європи.

Договір підтвердив і модифікував інституціональну систему Співтовариства. Найбільші зміни були пов'язані з функціонуванням Європарламенту, який отримав право виступати не лише в якості консультативного органа, але вже й у якості інституту, що бере участь у прийнятті рішень. Маастрихтський договір поширив голосування кваліфікованою більшістю, а також удосконалив процес прийняття рішень Європарламентом і, таким чином, підвищив його роль серед інститутів Співтовариства.

Договір передбачив заснування Економічного й валютного союзу, а також запровадження єдиної валюти в рамках ЄС.

Важливе значення в Договорі про Європейський Союз має розділ V, в якому сформульовані юридичні поняття. Якщо в Єдиному європейському акті йшла мова лише про наміри держав-членів проводити узгоджену зовнішню політику і політику безпеки, то в тексті Договору чітко говорилось, що «держави-члени активно і відкрито підтримують зовнішню політику та політику безпеки Союзу в дусі лояльності та взаємодопомоги». Передбачалася також необхідність постійної координації політики держав-членів згідно з принципами і загальними напрямками, визначеними на сесіях Європейської ради. Було сформульовано процедуру узгодження спільних позицій і спільних дій в тих чи інших зовнішньополітичних питаннях з питань безпеки з метою «підтримки європейської ідентичності на міжнародній арені». Передбачалося, що основні принципи і загальні напрямки спільної зовнішньої політики визначатимуться головами держав і

урядів на засіданнях Європейської ради. Рішення щодо зовнішньополітичних питань мали переважно прийматися одностайно. Водночас Європейська рада могла проголошувати окремі аспекти зовнішньої політики як такі, що підлягали спільному вирішенню держав-членів.

Нововведенням стали положення про співробітництво у сфері юстиції і внутрішніх справ, виділені в Договорі про Європейський Союз в окремий розділ. Співробітництво у цій сфері стосувалося, у першу чергу, проблем, пов'язаних із розбудовою «вільного простору без кордонів»: охорона зовнішніх кордонів ЄС, імміграційна політика, надання притулку, візовий контроль, юридичне співробітництво, співробітництво органів охорони правопорядку, боротьба проти міжнародної злочинності, наркобізнесу, тероризму, корупції та шахрайства тощо. Співробітництво органів правопорядку спирається на організовану у масштабі Союзу Систему обміну інформацією, створену в Європейському поліцейському управлінні — Європолі. Згідно з Договором країни-члени залишалися головними відповідальними інстанціями з підтримки громадського порядку й забезпечення внутрішньої безпеки, однак виконання їхніх функцій у просторі без кордонів передбачало співробітництво на всіх рівнях. Сфера юстиції і внутрішніх справ підлягає правилам міжурядового співробітництва, що передбачає у ній одностайне прийняття рішень.

Маастрихтський договір закріпив інститут громадянства Європейського Союзу, яке згідно з Договором доповнює національне громадянство і гарантує свободу пересування й проживання на території країн-членів кожного громадянина Союзу. Громадяни Союзу, які проживали на території країн-членів, громадянами яких вони не були, отримали право обирати й бути обраними на муніципальних виборах і на виборах у Європарламент. Нововведенням було отримання громадянами Союзу права на захист на території третіх країн із боку дипломатичних і консульських представництв інших країн-членів. Третя новація стосувалася права громадян Союзу звертатися з проханнями або скаргами до інститутів Співтовариства, які мали виконувати арбітражну роль у розв'язанні конфліктів.

Роман ОЛЕКСИЧ

Дата/вересень

15 вересня 1988 року - У своїй промові в місті Брюгге прем'єр-міністр Великої Британії Маргарет Тетчер різко критикує курс на федеральну та соціалістичну Європу, якого на її думку притримується голова Європейської комісії Жак Делор, та наполягає на збереженні Європи суверенних національних держав та вільних ринкових економік. Натомість президент Франції Франсуа Міттеран стверджує, що вільний рух капіталу неможливий без зміцнення Європейської валютної системи.

16 вересня 1992 року - Так звана «Чорна середа», фунт падає до рівня 2,25 німецької марки і вимушено виходить за межі ЄМОК. Такий курс виявляється набагато реальнішим, девальвація стимулює помітне зростання британських економічних показників. Зростає обсяг експорту, а на 1996 рік рівень безробіття падає до 7,6% від загальної кількості працюючого населення, порівняно з 12% у Франції та понад 13% в Німеччині. Проте на серпень 1997 року курс фунта до німецької марки вже становить 2,83.

20 вересня 1992 року - На загальнонаціональному референдумі Франція «зі скрипом» схвалює Маастрихтську угоду. Змінюють свою думку Данці і на другому референдумі 18 травня 1993 року кажуть «Так» Маастрихтській угоді.

3 вересня 1996 року - На зустрічі в Бонні Жак Ширак та Франсуа Міттеран наполягають на запровадженні з 1 січня 1999 року єдиної європейської валюти на противагу тій шкоді, що її завдає французькій економіці політика «сильного франку» (утримання франку на рівні німецької марки).

15 вересня 1999 року - Європейський парламент затверджує новий склад Європейської Комісії.

28 вересня 2000 року - Референдум у Данії. Більшість населення країни висловлюється проти приєднання до зони євро. Таким чином скандинавське королівство стає єдиним із членів Європейського Союзу, чие керівництво схвалило запровадження спільної європейської валюти, а населення на референдумі «зламало» ці плани.

Manifesta 5

або ритми мистецького життя Європи

Мистецьке життя Європи живе за ритмом, заданим великими міжнародними виставками, що відбуваються з певною періодичністю.

Найстарішою, найповажнішою, можливо, найпомпезнішою серед них є Венеційське Бієнале — мистецький фестиваль, заснований у Венеції ще у 1895 році з метою привабити до цього прекрасного, але занепадаючого міста якомога більше туристів. Пізніше до виставки візуального мистецтва додалося кіно (знаменитий Венеційський кінофестиваль), музика, театр, танець та архітектура. Венеційське Бієнале часто критикують за надмірну традиційність, навіть ретроградність, але вже понад сто років воно залишається центральною подією світового мистецького життя.

Та попри історичні заслуги й розмах Бієнале у Венеції, в мистецькому світі найважливішою вважають іншу виставку — Documenta, що проводиться кожні п'ять років у невеличкому німецькому містечку Касель. Documenta будується за іншим принципом: на відміну від Венеційської виставки, де кожна охоча країна має право представити свою експозицію, тут усе одноосібно вирішує куратор виставки. Саме він/вона формує центральну ідею події, відбирає художників і розташовує їхні роботи у просторі залежно від власного бачення. Documenta — це одна гігантська виставка, котра займає кілометри й кілометри виставкового простору, розкиданого по всьому містечку. Увесь Касель живе ритмами Documenta. Місто заповнюють відвідувачі виставки з усього світу, тут у піцерії можна надібати піцу під назвою Documenta V і побачити стяги з символікою виставки в усіх нішах будинку мерії. Восанне Documenta відбулася у 2002 році, отже наступне її видання побачимо у 2007-му.

Ще однією, як вважає мистецький «табелі про ранги» третьою за своїм значенням, міжнародною мистецькою подією є Бієнале Сан-Паулу, 26 видання якого відкриється у Бразилії наприкінці вересня і, між іншим, представить українського фотохудожника Віктора Марущенка з мистецьким проектом

«Дрімленд Донбас» або «Донбас, країна мрій». Але в самій Європі третє місце посідає інша подія — Європейське бієнале сучасного мистецтва Manifesta. Про це докладніше.

Виставка Manifesta заснована у 1996 році й донині підтримується Міжнародним Фондом Manifesta з центральним офісом у Амстердамі. Ця виставка відбувається в роки, коли не проходить Венеційське бієнале. Взагалі її ініціювали як деяку противагу останньому. Головним фокусом Manifesta є молоді художники, яким дуже складно «заявити» про себе в міжнародному мистецькому середовищі, де обертається багато зрілих визнаних митців. Ця виставка ставить собі за мету сприяти появі нових ідей і форм мистецького вираження. На Венеційському бієнале кожна країна намагається представити «найцікавішого» з точки зору свого куратора, в якомусь сенсі навіть найбільш «прохідного» художника. Це цілком зрозуміло, бо тут участь бере понад п'ятдесят країн і щоби презентацію «помітили» вона справді повинна бути яскравою і відповідати поточним смакам фахівців і загальної публіки. Documenta ж відбувається лише що п'ять років та орієнтується на тему, чітко окреслену її куратором. А Manifesta намагається бути такою собі альтернативою, висококласним форумом молодих митців.

Маючи штаб-квартиру в Амстердамі, ця виставка є мандрівною, вона щоразу відбувається у новому місті, в іншій країні. Ціллю такого «блукаючого існування» є поглиблення діалогу між різними європейськими культурами.

На жаль, Україна належить до країн, про чю культуру практично не відомо поза її межами, та й власне сама культура, втім і мистецтво, розвинута дуже слабо, погано фінансується і не має адекватної системи освіти. Але навіть наявні нечисленні якісні культурні твори, фактично, не пропагуються ні в Україні, ані поза її межами. Це, звісно, призводить до невтішних наслідків.

Та, повертаючись до Manifesta, офіційний маніфест (даруйте тавто-

логію) інформує, що виставка «досліджує усю ментальну й географічну територію Європи і ставить собі за мету налагодження тісного діалогу між окремими культурними й мистецькими ситуаціями й, ширше, розбудову міжнародного контексту сучасного мистецтва, теорії й політики у мінливому суспільстві». Тому Manifesta обрала номадичне існування, переносючи свою операційну базу до іншого міста чи регіону Європи що два роки. Вперше Manifesta відбулася, як уже згадувалося, в 1996 році у Роттердамі, а вже в 1998 — у Люксембурзі, в 2000 — у Любляні, в 2002 — у Франкфурті-на-Майні, а цього року виставка відкрилася у червні в Доностії-Сан-Себастьяні у Країні Басків, Іспанії. Варто зауважити, що приймати бієнале Manifesta у своєму місті — це привілей і, зазвичай, точиться гостра боротьба за право представити цю виставку. Звісно, важливим чинником є фінансовий внесок, який може зробити місто, до бюджету бієнале. Наприклад, місто Франкфурт-на-Майні у 2002 році внесло 1 млн доларів США до бюджету Manifesta за право приймати виставку в себе, а базовий бюджет Manifesta 5 склав 2 млн євро. Відомо, що наступна виставка відбудеться на Кіпрі, адміністрація якого зуміла зробити найпривабливішу пропозицію (між іншим, важливим його суперником у боротьбі

за бієнале був естонський Таллін).

Окрім щоразу нового місця, змінюється й кураторська команда. Що два роки Manifesta очолює нова команда кураторів з різних країн Європи й цьогогорічне видання, з цієї точки зору, доволі специфічне для українського мистецького середовища.

Протягом багатьох років до участі в Manifesta не запрошували українських художників. У 1996-му, в Роттердамі, було представлено Арсена Савадова та Ге-

орґія Сенченка (Київ), але надалі куратори виставки не цікавилися українським мистецтвом, частково, з уже згаданих вище причин. До команди кураторів Manifesta-2004 увійшла кураторка, добре обізнана з українським сучасним мистецтвом і знайома з тутешнім мистецьким середовищем. Марта Кузьма, колишня директорка Центру Сучасного Мистецтва Сороса, а нині незалежна кураторка, американка українського походження, що мешкає у Лондоні, стала одним із двох кураторів Manifesta, відповідальних за відбір художників, розробку концепції та здійснення виставки. Другим куратором став «нова зірка» європейського кураторства, директор Фондації Труссарді, італієць Массиміліано Джіоні.

Отож, Manifesta 5 відкрилася у Доностіа-Сан-Себастьяні 11 червня 2004 року й презентувала 50 художників з усієї Європи. Виставка зайняла приміщення по всьому Сан-Себастьяні та в його околицях. Частина робіт презентували в промислових кварталах просто на вулиці, частину — в галереях.

Цьогорічна Manifesta з великою увагою поставилася до культурної специфіки Доностіа-Сан-Себастьяну, бо ж відкрилася вона в серці іспанської Країни Басків, краї, який традиційно пов'язують із сепаратистськими прагненнями й діяльністю терористичних угруповань. Власне, навіть саме використання подвійної назви міста — Доностіа-Сан-Себастьян — свідчить про дуже обережне ставлення кураторів до місцевої культури. Адже Доностіа — це баскська назва міста, а Сан-Себастьян — іспанська.

Оскільки сучасне мистецтво надто інтелектуальне, воно давно відійшло від категорії «прекрасно» і мало нею послуговується, то кожна виставка сучасного мистецтва потребує деякого ключа до її розуміння і куратори зазвичай пропонують (у передмових до каталогу, спеціальних статтях, буклетах тощо) своїм глядачам певний метод декодування побаченого. Куратори Марта Кузьма й Массиміліано Джіоні пропонують відвідувачам керуватися своєрідним словничком, який певним чином пояснює мистецькі роботи. Тут можемо знайти такі «ключі» до розуміння виставки: ПОЛІТИЧНА ПЛІТКА/КУЛЬТУРНИЙ ЛАНДШАФТ/НЕДОСКОНАЛЕ СУЧАСНЕ тощо.

Йдеться, знову таки, про виняткову увагу кураторів до політичної та культурної ситуації у Країні Басків. Для ілюстрації можна лише згадати, що до участі в Manifesta було запрошено значно більше

баскських художників, ніж власне іспанських. На знак протесту проти цього відкриття цьогорічної Manifesta не відвідав жоден іспанський критик мистецтва.

Та все ж Manifesta 5 приділила величезну увагу соціальним, політичним і культурним розбіжностям Європи, тому й обрала для експозиції мистецтва не лише зали респектабельного курорту Сан-Себастьян. Багато робіт, як уже згадувалося, було інстальовано в робочих передмістях, у навколишніх містечках, наприклад, у поближному порту Пасай на відстані п'яти кілометрів від Сан-Себастьяна. Куратори намагалися розглядати місто презентації виставки не лише як морський курорт, де панує туризм та індустрія розваг, а як складнішу, повну різючих контрастів, територію. Власне, як частину Країни Басків, де рух до автономії породжує конфлікти та гордовиті маніфестації. У виставці всіляко підкреслюється візуальний контраст між різними дільницями міста, що повинно відсилати до таких самих контрастів на мапі Європи.

Тому список цьогорічних учасників Manifesta аж ніяк не обмежився самими художниками з країн Європейського Со-

юзу та його перспективних членів. Українська репрезентація цього року була найбільшою за всю історію цього бієнале. Зокрема, до участі запрошено художників Ілліу Чічкана й Кирила Проценка (Київ), Серґія Браткова та Бориса Михайлова (Харків) і навіть деяку міфічну Оксану Пасайко з Рутенії. Власне кажучи, ця Оксана Пасайко викликала масу запитань і країною свого походження (де лежить ця дивна Рутенія? не забуваймо, що так називали середньовічну Україну), і специфікою своєї мистецької роботи: на стіні навпроти відео-твору Чічкана й Проценка великими чіткими літерами було написано: «Будь ласка, не кидай мене». І написано це було українською. При цьому, сама художниця

не з'явилася ні на відкритті виставки, ні під час її монтажу. Все це дало поживу для роздумів і глядачі, знайомі з українським контекстом, висунули думку, що твір Оксани Пасайко є посланням самої кураторки (як ми уже з'ясували, етнічної українки) Марти Кузьми.

Таким ось способом кураторка не лише ініціювала найповнішу українську репрезентацію за історію Manifesta, а й здійснила власний мистецький жест, своєрідний омаж своєму українському корінню. Можна б сказати, що звернене у порожнечу благання «не покидати» (бо ж практично ніхто з глядачів не лише не розуміє українську, а й просто не може прочитати кирилицю і навряд чи пересічний український турист доїде до Сан-Себастьяна, аби відвідати виставку сучасного мистецтва) — це делікатний, але розпачливий прояв емігрантської туги, ностальгії за покинутим, або, навпаки, шепіт з окраїн Європи, прохання не відкидати свого (попри всю сентиментальність такої метафори) забутого брата.

Отож, Manifesta 5 триває з 11 червня по 30 вересня 2004 року, складаючи деяку протизвагу помпезному Венеційському бієнале, що його наступне видання відкриється через дев'ять місяців у Венеції. І нам, українцям, залишається тільки сподіватися, що венеційська виставка стане такою ж урожайною на українські імена, як і цьогорічна Manifesta. Але тут уже все залежить від нашого уряду, бо якщо на сан-себастьянську виставку художників запрошували незалежні міжнародні куратори, то про презентацію у Венеції повинна потурбуватися кожна країна самостійно. Саме уряд кожної країни-учасниці висуває пропозицію взяти участь у Венеційському бієнале і саме він організовує свою виставку. І робити це завжди варто, бо якщо якась країна не бере участі у Бієнале у Венеції, то для світового мистецького співтовариства це означає, що у цій країні, просто-напросто, немає мистецтва.

Олеся Островська-Люта

В Україну їде кіно Європейського Союзу

Фестивалі європейського кіно в Україні проводяться щорічно і вже перетворилися на добру традицію. Вони проходять з 1995 року за сприяння Представництва Європейської Комісії в Україні, Беларусі та Молдові, поточного Президентства у Європейському Союзі та посольств країн-членів Європейського Союзу. Партнерами цього річного кінофестивалю виступають Культурний центр «Кінотеатр «Київ», Одеське об'єднання кіноклубів, мережа кінотеатрів «Кінопалац» та кінокомпанія «МаГіКа-фільм».

В 2004 році фестиваль проходить у 4 містах: Києві (17-24 вересня), Одесі (24-28 вересня), Львові

(26-30 вересня) та Харкові (2-5 жовтня). На фестивалі будуть представлені 16 фільмів з 14 країн Європейського Союзу, що надають багатогранну картину сучасного кіномистецтва країн-членів ЄС. Цього року разом з Бельгією, Іспанією, Італією, Нідерландами, Німеччиною, Португалією, Фінляндією, Францією та Швецією в програмі візьмуть участь і стрічки нових членів ЄС: Естонії, Литви, Польщі, Словаччини та Чехії. Всі картини демонструються з перекладом.

Докладніше про Фестиваль європейського кіно в Україні читайте в наступному номері.

Скомплектоване мистецтво

У вересні у київському клубі «Бабуїн-кафе «Квартира» культурною агенцією «Хазарія» та харківським музичним лейблом Nexsound був представлений мультимедійний проект «Комплектація», участь в якому взяли відомі в культурних колах Європи українські музиканти та австралійський художник Майкл Мерфенко, що мешкає й працює в Україні.

Це вже другий міжнародний за складом учасників проект молодого київського куратора, критика сучасного мистецтва та музики Євгена Мінка. Перший — «Закликання Кармапи», 2003 року об'єднав митців з України, Індії, Тибету й Непалу. На відміну від нього, «Комплектація» є спрямованою на Захід, у найактуальніший культурний контекст Європи.

На батьківщині музиканти Nexsound виступають не часто, і тому кожен їхній концерт привертає увагу прихильників сучасних експериментів у галузі звуку. Втім, проект «Комплектація» був експериментальним і для самих музикантів, оскільки він став першою коллаборацією Nexsound з культурною агенцією «Хазарія», що запропонувала для музичної акції спеціальну концепцію: пред-

ставлення у рамках проекту не тільки виступів музикантів, а й сучасного живопису та відеоарту. Між виступами музикантів мусило не бути жодних пауз — кожен виступ закінчувався звуковим фрагментом (чи файлом), з якого саме починалася гра наступного музиканта, що обробляв цей фрагмент у своїй стилістиці. Ця концепція є досить незвичною і нелегкою у технічному відношенні, але її вдалося втілити.

Участь у «Комплектації» взяли засновник Nexsound Андрій Кириченко, київська зірка української нойз-сцени Kotra, пост-рок гурт The Moglass, Zavoloka, та викладач кафедри музично-інформаційних технологій Національної музичної академії України Алла Загайкевич, диск якої має незабаром вийти на Nexsound.

Приміщення кав'ярні та сцена були оформлені картинами художника Майкла Мерфенка (справжнє прізвище Мерфі) — австралійця за походженням, бельгійська художня освіта якого впізнавана в його живописній манері, співзвучній сучасним течіям європейського живопису. Одружений на українці, він вже кілька років живе

у нашій країні, захоплення культурою якої відбилися в його псевдонімі з українським закінченням прізвища. Майкл представляв свої картини у київських музеях та галереях, його роботи було експоновано в галереї штаб-квартири НАТО у Брюсселі. Монохромні абстрактні роботи Мерфенка стали невід'ємною частиною проекту, естетично і концептуально довершили «Комплектацію», яка спершу планувалася як музичний виступ.

«Комплектація» стала першим спільним проектом культурної агенції з митцями, що працюють у напрямку експериментальної електронної музики. Вже восени в Києві буде представлений новий, більш глобальний мультимедійний проект агенції — «Пурифікація», що має на меті презентацію української сучасної культури. Учасник «Комплектації» Kotra спеціально готує для нього нову звукову інсталяцію. Навесні 2005 року планується представлення «Пурифікації» у Нью-Йорку, а потім — у культурних центрах Європи.

Інформація надана Культурною агенцією «Хазарія»

ВІКТОРИНА

Шановні читачі! Запрошуємо Вас взяти участь у вікторині. Усі учасники, які надішлють правильні відповіді на запитання, отримають від Представництва Європейської Комісії в Україні, Молдові та Беларусі сувеніри із символікою ЄС.

1. Яка квітка є символом Нідерландів?

- Півонія
- Тюльпан
- Фіалка

2. Яку назву має національне свято Ірландії?

- День святого Патріка
- День національного прапора
- День святої Лізи

3. Як називається птах, що є символом миру?

- Голуб
- Лелека
- Папуга

4. Як називається відомий твір Людвіга ван Бетховена, частину якого обрано гімном Європейського Союзу?

- Ода до рівності
- Ода до радості
- Ода до справедливості

5. Яке місто на півночі Європи збудоване на 70 островах, що з'єднані мостами?

- Амстердам
- Копенгаген
- Стокгольм

6. Яка країна вважається колискою демократії?

- Греція
- Італія
- Персія

7. Яка з балтійських країн відома як «країна тисячі голосів»?

- Естонія
- Литва
- Латвія

8. Як називається відомий фонтан у Римі, біля якого туристи зупиняються для того, щоб загадати бажання?

- Фонтан Нептуна
- Фонтан Тритона
- Фонтан Де Треві

9. Яка з планет Сонячної системи має супутник, який називається Європа?

- Юпітер
- Марс
- Венера

10. Лев та єдиноріг є символами:

- Австрії
- Португалії
- Великобританії

11. Цю країну називають «батьківщина моди, стилю та дизайну»:

- Італія
- Франція
- Великобританія

12. В якому місті знаходиться музей Прадо?

- Мадрид
- Амстердам
- Рим

13. Скільки країн ЄС не є республіками?

- 10
- 5
- 7

14. Яка країна займає перше місце в Європі за кількістю населення?

- Франція
- Великобританія
- Німеччина

15. Ця країна відома в усьому світі своїми «томатовими боями»:

- Італія
- Бельгія
- Іспанія

Відповіді на запитання вікторини надсилайте за адресою:

04070, м. Київ, а/с 20
«Євровікторина»

Бажаємо успіхів!!!

Якщо ви хочете перевірити як Ви знаєте Європу — завітайте на Інтернет-сайт **ЕуроGO!** Тут Ви знайдете багато цікавих конкурсів, вікторин та ігор, присвячених Європейському Союзу.
europa.eu.int/europago

У вересні виповнилося 500 років одній із найвідоміших у світі скульптур – «Давид» роботи італійського майстра Мікеланджело Буонаротті. Чотириметрова мармурова скульптура оголеного молодого чоловіка знаходиться у центрі італійського міста Флоренція. Мешканці міста відзначили ювілей концертами, феєрверками та випуском великої кількості сувенірної продукції із зображенням знаменитої статуї.

Історики кажуть, що автор витесав один із найвідоміших своїх творів із великої мармурової брили за два роки. Скульптуру неодноразово намагалися знищити вандали, вона зазнавала удару блискавки та мала пошкоджену руку. У XIX столітті статуя стала однією із найбільш значних туристичних принад Флоренції.

Представництво Європейської Комісії в Україні
Адреса: вул. Круглоуніверситетська, 10, Київ 01024. Тел. +38044 4620010
WWW.delukr.cec.eu.int Електронна пошта: press@delukr.cec.eu.int